

انجمن صنفی شرکتهای حمل و نقل بین المللی ایران

Int'l. Transport Companies Association of IRAN (ITCAI)

تاسیس ۱۳۴۸ • Since 1969

Encl.: دارد : پیوست : No.: شماره: ۲۱۰/۴۶/۲۱۴۴۲ Date: تاریخ: ۱۴۰۳/۹/۲۰

بسمه تعالی

شرکت های حمل و نقل بین المللی عضو و غیر عضو

موضوع: مقررات ابعاد و اوزان مجاز و عوارض رسمی در قلمرو ازبکستان

با سلام

احتراماً، پیوست تصویر نامه شماره ۱۵۹۱۹۷/۷۴/۳ مورخ ۱۴۰۳/۹/۱۸ مدیرکل محترم دفتر ترانزیت و حمل و نقل بین المللی سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای در خصوص مقررات ابعاد و اوزان مجاز و عوارض رسمی در قلمرو ازبکستان، جهت استحضار و هرگونه بهره‌وری ارسال می‌دارد.

با تشکر

بهنام فلامرزبان

دبیرکل

شماره: ۱۵۹۱۹۷/۷۴/۳
تاریخ: ۱۴۰۳/۰۹/۱۸
پیوست:

جمهوری اسلامی ایران
وزارت راه و شهرسازی
سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای
بسمه تعالی
بخش تولید مشارکت مردم

جناب آقای شهامت - مدیرکل محترم راهداری و حمل و نقل جاده ای استان خراسان رضوی
جناب آقای مصدقی - مدیرکل محترم راهداری و حمل و نقل جاده ای استان گلستان
موضوع: مقررات ابعاد و اوزان مجاز و عوارض رسمی در قلمرو ازبکستان

بسلام و احترام

بدینوسیله به پیوست مقررات ابعاد و اوزان مجاز در قلمرو ازبکستان، واصله از وزارت حمل و نقل آن کشور، در جریان مذاکرات هماهنگی میزبانی از مقام وزارتسی، در قالب نسخه اصلی ازبکی و ترجمه غیررسمی انگلیسی، جهت آگاهی و صدور دستور اطلاع رسانی عنوان کلیه شرکتهای عضو و غیرعضو ارسال می گردد.

متعاقب وصول نسخه رسمی روسی و انگلیسی و هرگونه اطلاعات تکمیلی دیگر، مراتب اطلاع رسانی خواهد شد. در خاتمه شایسته است هرگونه ملاحظات بر موضوع، به همراه مستندات و شواهد مربوطه جهت اقدامات بعدی به این دفتر منعکس گردد.

جواد هدایتی
مدیرکل دفتر همکاری حمل و نقل
بین المللی

رونوشت:

- سرپرست مرکز امور بین الملل وزارت متبوع، عطف به سوابق فوق. جهت آگاهی.
 - مدیران کل محترم راهداری و حمل و نقل جاده‌ای سایر استانهای مرزی و ذریعه، جهت آگاهی.
 - مدیریت محترم امور کارنه تیر و حمل و نقل بین المللی - اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، جهت آگاهی.
 - انجمنهای صنفی شرکتهای حمل و نقل بین المللی ایران، مالکن کامیون ایران، خراسان، گلستان، سیستان و بلوچستان و شمالترب، جهت آگاهی.
 - معاونین دفتر، جهت اطلاع.
 - پرونده ازبک.
- اقدام کننده: خانم بهرامی و آقای مقدسیان

۲۱۸۲۲
۱۴۰۳/۰۹/۱۹
۲۱۵/۲۶

OF THE CABINET OF MINISTERS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN
DECISION
**ON MEASURES TO ENSURE AND ORGANIZE SAFETY ON ROADS IN THE
TERRITORY OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN**

In accordance with the laws of the Republic of Uzbekistan " [On Motorways](#) ", " [On Road Safety](#) " and the decision of the President of the Republic of Uzbekistan "On additional measures to improve the organization of road construction in cities" dated April 26, 2005 PQ-62, the Cabinet of Ministers decides:

1. The following:

Rules for ensuring and organizing safety in the region of highways in the territory of the Republic of Uzbekistan in accordance with [Appendix 1](#) ;

The rules for traffic safety in the transportation of bulky and heavy goods by road transport should be approved in accordance with [Appendix 2](#) and introduced from January 1, 2012.

2. The Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan and the "Uzavtoyol" DAK should take measures to carry out extensive explanatory work on the requirements specified in the regulations approved by this decision within a period of one month.

3. The interested ministries and agencies should make appropriate changes and additions to their departmental normative legal documents based on the requirements of this decision within one month.

4. Decision No. 172 of April 17, 1974 of the Council of Ministers of the Uzbek SSR "On the rules for using highways and their protection" (Collection of Decisions, 1974, No. 4, Article 16) shall be deemed to have lost its force.

5. The Deputy Prime Minister of the Republic of Uzbekistan B.I.Zokirov shall be responsible for monitoring the execution of this decision.

Prime Minister of the Republic of Uzbekistan Sh. MIRZIYOEV

Tashkent city,
December 26, 2011,
No. 342

[APPENDIX 1 to the decision](#) of the Cabinet of Ministers No. 342 of December 26, 2011

**Ensuring and organizing safety in the region of highways in the territory of the
Republic of Uzbekistan**

RULES

I. General provisions

1. These Rules are developed in accordance with the Laws of the Republic of Uzbekistan " [On Motorways](#) " and " [On Road Safety](#) ", the Decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On additional measures to improve the organization of road construction in cities" dated April 26, 2005 PQ-62 developed.

2. The following terms and concepts are used in these Rules:

highway - a complex of engineering structures designed for the movement of vehicles, ensuring their continuous and safe movement at a specified speed, weight, size, as well as land plots allocated for the placement of this complex and a space in a defined circle above the complex;

the axis line of the highway is a conditional line passing through the middle of the carriageway or dividing strip;

road development plan - a plan containing the purpose and main indicators of the development of highways depending on the development of economic sectors and regions, justifying the feasibility of their design, construction, repair, and other measures to increase their technical level;

Motorway users - legal and physical persons who are participants in road traffic or who carry out permitted activities within the framework of the designated region and the roadside region;

allocated region - a plot of land that is given to permanent use for the placement of the highway, its related structural elements and engineering structures, as well as the buildings and structures necessary for the use of the highway, as well as for the planting of fences and ornamental trees;

the edge of the carriageway - the line separating the carriageway from the road;

red line — a safety zone defined from the border of the strip of land allocated for road construction for public highways. For streets, a designated safety zone starting from the edge of the carriageway;

main street is the main network road of the city. They are divided into city-wide highways (connection between residential, industrial districts and public centers, access to highways outside the city) and highways of district importance (transport connections with highways within the boundaries of the district and of city-wide importance);

mechanical vehicle - a vehicle propelled by an engine (except a moped). This term also applies to all tractors and self-propelled implements;

road plan - a reflection of the road in a horizontal plane with all the structures located on the road;

roadside region - a plot of land adjacent to a designated region, on the borders of which special conditions of land use are determined to ensure the safety of the population and the safety of traffic;

road administration - includes the public highway network, all facilities necessary for its normal operation, as well as enterprises and organizations engaged in the repair and maintenance of these roads;

road service - a complex of departments responsible for maintaining and repairing highways and road structures, ensuring safe movement of vehicles, maintaining and improving the technical category of the road;

development of road networks - implementation of the future development plan of highways depending on the economic sectors in the area and the need of the population for transportation by car, as well as the volume of international traffic;

road engineering devices — a complex of facilities designed to ensure the safety and continuity of traffic, to provide services to passengers, drivers and cars along the traffic. They include bus stops, speeding lanes, parking areas, rest areas and bus shelters, devices to protect the road from avalanches, avalanches, communication routes and road lighting;

road category - a criterion that expresses the importance of the highway in the national transport network and the national economy, the speed of movement on it;

road edge - located on both sides of the road bed, it is the place from the side of the carriageway to the edge of the road bed. The presence of a curb surrounding the carriageway ensures the safe movement of vehicles. A reinforced edge band is laid on the

edge of the road, which increases the strength of the edge of the pavement. The width of the curb depends on the category of the road;

road surface - consists of one or more layers, and a multi-layer surface consists of a cover, base and additional cold and heat protection, waterproofing and other layers of the base. Road pavements are divided into hard and base pavements and non-hard pavement and base pavements according to their resistance to the load coming from vehicles and their response to climatic effects;

vehicle - a device designed to transport people, goods or perform special work;

traffic flow - simultaneous movement of various types of cars and other vehicles loaded at different levels along the road;

density of traffic flow - the number of cars corresponding to the unit length of the same road section according to the nature of transport and operation, usually at a distance of 1 km;

traffic speed - the number of cars and other types of vehicles passing through a certain section of the road in a certain period of time (on average, one hour or one night);

safety zone - the distance from the border of the strip of land allocated for road construction to the red line for public highways. For streets - the distance from the edge of the carriageway to the red line.

3. These Rules determine the procedure for ensuring and organizing traffic safety on the public highways and city streets of the Republic of Uzbekistan, as well as in the regions designated for them.

4. The development and improvement of public highways, carrying out the unified technical policy - is assigned to a specially authorized body, the development of transport infrastructure of cities and other settlements, ensuring compliance with norms and standards in the design of streets - to local state authorities.

5. Public highways are divided into international, state and local highways.

City streets are divided into city and district streets and main streets.

6. Use and maintenance of public highways and areas allocated to them - by a specially authorized body and its regional offices, use and maintenance of streets and areas allocated to them - by local authorities and related organizations (improvement organizations, etc.) is carried out by.

7. Road organizations (or other official agencies) and the State Traffic Safety Service of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan ensure that traffic safety is ensured and properly organized in public highways and city streets, as well as in the regions allocated to them, and that there are no deficiencies and illegal constructions contrary to traffic safety requirements. (hereinafter referred to as the State Traffic Safety Service) is controlled by.

8. Control of the future development plan of public highways and city streets, as well as the regions allocated to them, as well as the compliance of the objects built in these places with the requirements of regulatory documents, is carried out by the State Architecture and Construction Committee of the Republic of Uzbekistan and its territorial bodies.

9. Illegal constructions and other deficiencies contrary to traffic safety requirements on public highways and city streets and regions allocated to them are identified by road organizations (or other official agencies) and the State Traffic Safety

Service, and a presentation (or notification) to relevant organizations and local government authorities) should be taken by them within the scope of their powers.

II. Procedure for agreement, approval and organization of repair works of construction (repair and reconstruction) of highways

See previous edit.

10. Work projects for the repair and reconstruction of public highways and city streets of state and local importance are reviewed and agreed upon by the Traffic Safety Service and the Transport Control Inspectorate under the Ministry of Transport of the Republic of Uzbekistan after being developed by the design organization.

(Clause 10 in the version of the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 668 of December 15, 2023 — National database of legislative information, 18.12.2023, No. 09/23/668/0945)

See previous edit.

11. After the work projects of public highways and city highways of international importance are developed by the design organization, they are agreed with the Traffic Safety Service and the Transport Control Inspection under the Ministry of Transport of the Republic of Uzbekistan.

(Clause 11 as amended by Resolution No. 668 of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan dated December 15, 2023 — National Legislative Information Database, December 18, 2023, No. 09/23/668/0945)

12. Repair and reconstruction, as well as excavation and other similar works on public highways and city streets are carried out on the basis of the relevant city planning norms and rules.

13. The organization carrying out repair work must take appropriate measures to ensure the safety of movement in the places where repair work is being carried out.

Before starting the repair work, temporary road signs, signals and traffic lights, blocking and guiding devices are installed on the road section where repair work is being carried out, temporary horizontal lines are drawn on the road section, and in necessary cases, detours are organized around the place under repair.

14. The places where the repair work is being carried out are protected by barrier walls, narrow fences, pillars, signal poles, cones, ties with colored flags, signal lights.

15. The technical means of traffic organization are to surround the places where road works are being carried out with barriers and to organize traffic in these places according to [the model scheme](#) presented in the appendix .

16. The following requirements must be observed when drawing up a scheme of traffic organization in places where repair work is being carried out:

warning drivers and pedestrians about the danger caused by the start of road works and explaining the description of this danger (panels and stands);

to clearly define the direction of bypassing obstacles on the road, and in the case of a bypass of the part of the road under repair, in which direction the direction of this road will lead;

development of a procedure for the safe movement of vehicles and pedestrians when approaching the part of the road where repair work is being carried out.

17. In cases where the conditions of carrying out repair work and the movement of vehicles do not correspond to any of the types of existing schemes, a separate scheme for the organization of movement for this place will be drawn up.

18. The scheme of organizing traffic in the places where road repair works are carried out and blocking these places with barriers, as well as the period of completion of repair works, is approved by the heads of the road organization and agreed with the bodies of the State Road Safety Service.

19. The responsibility for organizing safe movement in places where repair work is being carried out until the work is completed rests with the heads of the organizations that are carrying out these works.

20. Border crossing points and public highways passing through the territories up to the border line with the neighboring country and waiting areas for international freight vehicles in their region are registered by a specially authorized body with the State Border Protection Committee of the National Security Service of the Republic of Uzbekistan and the State Customs Committee. will be built, repaired and reconstructed as agreed.

III. Procedure for using highways and areas allocated to them

21. Legal and natural persons using highways, organizations that build or repair underground and overpasses and other structures and communications in the area of highways are obliged to follow this regulation.

22. For public highways, the safety zone (distance to the red line) is determined from the border of the strip of land allocated for construction by categories of roads as follows:

1 and 2 — on category highways — 25 meters;

on category 3 highways - 20 meters;

4 and 5 — on category highways — 15 meters.

The limit of the strip of land allocated for the construction of highways is defined in the relevant building codes and regulations.

23. The safety zone for city streets (the distance to the red line) is defined in the rules and regulations of urban planning.

24. Legal entities and individuals must use technically sound mechanical transport and vehicles that do not damage road surfaces and road structures, meet traffic safety requirements.

25. Vehicles, self-propelled machines and mechanisms whose axle load and total weight are not higher than specified in the current regulatory documents are allowed to move on highways.

26. The following is prohibited on highways and their safety zones:

construction of other buildings and structures not related to the maintenance of highways and streets, artificial structures on them and ensuring traffic safety;

damage to roads, road structures, road signs and indicators, means of organizing and managing traffic and other things related to the road;

passing through temporarily stopped road sections by vehicle without a special permit;

movement of chain vehicles on hard and reinforced pavement roads without special protective spikes, as well as transportation of bulky and heavy loads;

driving herds, feeding them (it is allowed to drive herds only from the designated and appropriate road markings);

pollution of the carriageway and roadside, bridges, pipes, ditches, water drainage (drainage) devices, transportation of spilled goods on the roads and in the designated area without placing them in designated containers;

- the exit of all types of vehicles to the dividing line;
- blocking roads and road structures with any elements, carts, equipment, materials, etc., building arches, barriers and other structures, drying agricultural products, laying various materials, dumping garbage and snow;
- repair and lubrication of vehicles, refueling, loading, unloading, loading and securing the load to other equipment, cleaning and washing (in the case of impossibility, they can be done off the road and in the area of the reserved lane, but the driver or the owner of the vehicle must be cleaned immediately);
- setting up camps, tents and making fires in the isolated area and at a distance of up to 200 meters from bridges, overpasses and overpasses;
- construction of boat station, boat parking and other structures under the bridges of rivers and canals;
- construction of quarries for taking sand and stones at a distance of up to 2.5 km from the bridges on the rivers up and down;
- washing of land salt, using roadside ditches for irrigation, irrigation of cultivated agricultural crops, irrigation of green area, flooding of highways, silting of designated area;
- discharge of sewage, used reclamation and waste water to drainage structures and reserve lands;
- construction of high-voltage power grid crossings without safety devices against the power line falling onto the road.

27. It is prohibited to carry out the following on public highways without agreement with a specially authorized body:

- crossing highways with canals, communication and electricity transmission networks, oil and gas pipelines, and railways;

See previous edit.

(The third paragraph of paragraph 27 was issued on the basis of the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 313 of November 1, 2012 — NGO of the Republic of Uzbekistan, 2012, No. 44, Article 507)

- dredging of riverbeds and ditches for land reclamation and other purposes near bridges and water pipelines;

- repair of sluices, dams and other reclamation and hydrotechnical structures connected to the highway;

- installation and placement of advertising counters, billboards, announcements unrelated to road information in the designated area;

- repair of communication and electricity transmission networks in use, located on the sides of highways, on the slopes of road embankments or embankments;

- carrying out landscaping works in the allocated region (except for road organizations);

- organization of measurements and other works while standing on the banks under bridges on rivers and canals;

- holding sports competitions and public events on highways;

- use of roads for storage and drying of agricultural products;

- transportation of bulky, heavy and dangerous goods.

28. In order to ensure the safe movement of vehicles on highways, road and improvement organizations must implement the following:

take appropriate measures to keep roads and road structures in good condition, clear snow in a short time in winter and prevent freezing;

installation of road signs according to the current state standards, equipping the areas dangerous for traffic with the necessary barriers and devices;

to ensure that these sections are equipped at the required level during road repair works, to install barriers, road signs and indicators that are well visible at night and during the day, to organize detours in necessary cases;

not to block the traffic part of the roads with construction materials, to remove non-working road vehicles and machinery from the road in a timely manner;

ensuring that there are passenger pick-up and drop-off areas at bus stops, building parking lots if necessary;

creation of areas with appropriate conditions for parking of vehicles in designated places for rest of drivers;

to constantly investigate the causes of traffic accidents that occurred in connection with the road conditions and to determine appropriate measures to ensure traffic safety in close cooperation with the State Traffic Safety Service.

29. Owners, owners and users of land plots adjacent to the highway:

maintenance of roads connecting to the highway and branch roads in technical condition;

cleaning of sidewalks and footpaths from snow and debris;

preservation and maintenance of trees in the designated area;

keep fences and constructions adjacent to the road in order and painted;

take care of the bushes adjacent to the highway and keep the buildings in good condition;

stones, branches, constructions and other materials must not be allowed to accumulate at a distance of less than fifty meters from the axis of the highway.

30. When road users see malfunctions and violations on highways and road structures that are contrary to traffic safety, they should immediately report this to the nearest road organizations or internal affairs bodies.

31. Maintenance of railway crossings at the same level as highways, as well as guarding of all types of barriers and crossings, is carried out by railway authorities based on the current technical norms. Maintenance of road overpasses built for the passage of public highways over railways and ensuring their use in the prescribed manner is carried out by road organizations.

32. All roads connecting and crossing with international, state and local roads must be paved up to 100 meters from the main road on both sides.

33. It is forbidden to build buildings in close distances on both sides of the first and second class and third class highways, which are planned to be rehabilitated and upgraded in the future.

Construction of buildings on agricultural land on the basis of approved urban development documents (projects for the organization of architectural planning of territories, master plans and detailed planning projects) from one side of highways, in the cases established by Government decisions - objects in the prescribed manner: from the edge of the carriageway:

in open places - 200 meters away;

it can be placed in residential areas, on the side of highways where the boundaries of settlements meet - 100 meters away.

34. Underground and above-ground engineering communications should pass outside the safety zone defined in clause 22, taking into account the development on the basis of regulatory documents .

It is forbidden to place any communication networks directly on the road surface.

35. Organizations carrying out repair work on highways must comply with the agreed procedure, complete the work in time and quality, and also ensure the safe movement of vehicles.

Before the start of repair work, the responsible officer of these organizations must receive documents from the main contracting organizations that indicate the technological process, the start and completion time of the work.

36. Placement of service and infrastructure facilities in highway regions is carried out in accordance with the established procedure after agreement with relevant ministries, departments and organizations and after passing through land allocation commissions.

37. If there are markets and other organizations, trade and service facilities located on the side of the road based on the requirements of current regulatory documents, legal entities and individuals who use them will have all the facilities for their vehicles, areas with entrance and exit roads and places for temporary storage of vehicles in the prescribed manner. must provide.

38. In the event of natural disasters, emergency situations, or when repair and construction work is carried out, the responsible employees of road organizations have the right to stop the movement of vehicles by installing a road sign "Movement is prohibited" on the road section. In such cases, the authorities of the State Traffic Safety Service should be notified first.

During public events, there should be an order of local government authorities to temporarily limit or stop traffic on the roads.

Temporary limitation or suspension of traffic on highways is carried out by the relevant road organizations in coordination with the bodies of the State Traffic Safety Service.

IV. Procedure for control of highways and its region by competent authorities

39. Day-to-day control, which occurs during the use of roads and prevents the movement of vehicles and is carried out in order to quickly eliminate deficiencies that are contrary to traffic safety, is carried out by the State Traffic Safety Service.

40. The roadsides and the areas allocated to them should be continuously monitored by the State Traffic Safety Service together with relevant organizations through seasonal (spring and autumn), regular and special inspections.

41. Regarding deficiencies and irregularities (illegal constructions) detected during the inspection, it is necessary to submit written instructions to relevant organizations and submissions to local governments by the State Road Traffic Safety Service.

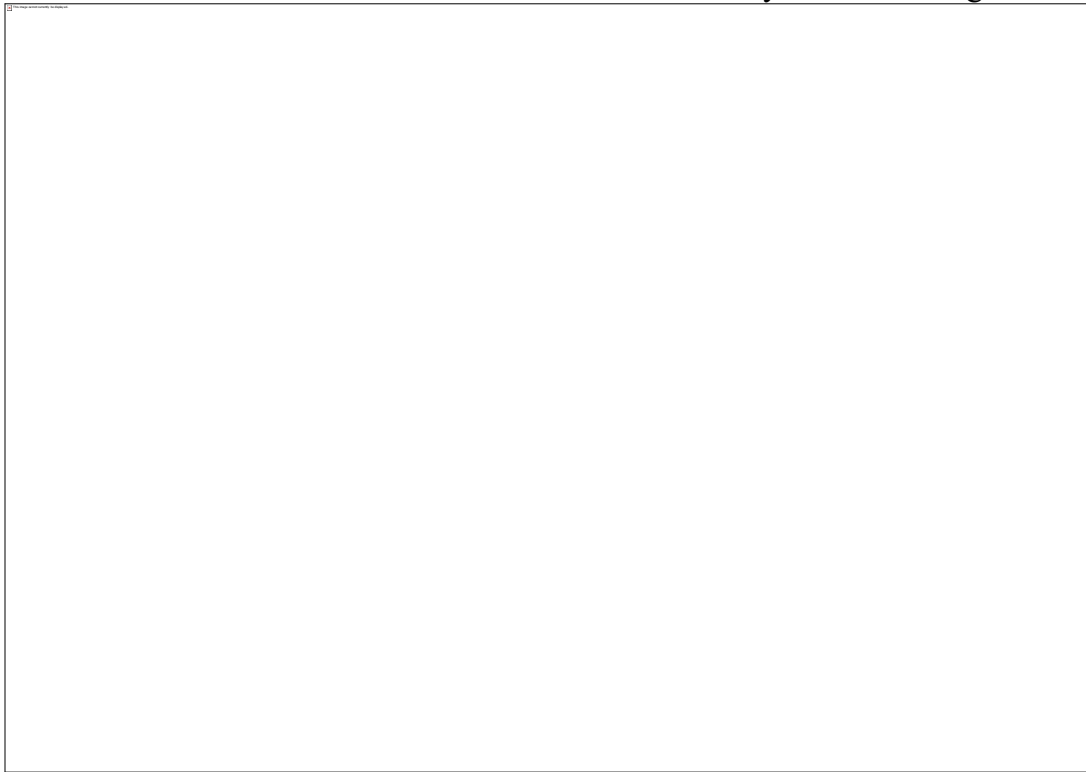
Relevant organizations and local government bodies that have received written instructions and submissions should immediately, within their authority, take measures to eliminate identified deficiencies and irregularities (illegal constructions).

42. The specially authorized body for highway management, in coordination with the State Traffic Safety Service (with regional traffic safety departments of local state

authorities for city streets), conducts public highways (city streets) seasonally twice a year (spring and autumn). conduct inspections and develop road safety measures based on the inspection results and monitor their implementation, traffic related to traffic safety situations or road conditions it is necessary to submit a proposal to the relevant bodies to include the road sections with increased incidents in the repair plan for the next year (and the local state authorities should include them in their plans).

V. Final provision

43. Legal entities and individuals found guilty of violating the requirements set forth in these Rules shall answer in the manner established by the current legislation.

APPENDIX 2 to the decision of the Cabinet of Ministers No. 342 of December 26, 2011

Ensuring traffic safety when transporting bulky and heavy loads by road RULES

I. General provisions

1. These Rules, in accordance with the laws of the Republic of Uzbekistan " **On Highways** " and " **On Road Safety** ", ensure traffic safety in the transportation of bulky and heavy loads by road transport on the territory of the Republic of Uzbekistan, regardless of the form of ownership, and the procedure for its coordination. defines.

See previous edit.

The procedure for issuing a permit for the transportation of heavy and bulky cargo by road transport is regulated by the decision of the Cabinet of Ministers.

(Clause 1 is supplemented by the second paragraph based on the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 86 of February 22, 2022 — National database of legislative information, dated February 22, 2022, No. 09/22/86/0160 — comes into force on March 1, 2022)

2. The following terms and concepts are used in these Rules:

auto-train - a mechanical vehicle connected to a trailer (trailers);

bulky cargo - cargo whose dimensions (height, width or length) are greater than the standard dimensions specified in these Rules for their transportation on highways in the territory of the Republic of Uzbekistan;

large-volume vehicle - a vehicle whose dimensions (height, width or length) are greater than the standard dimensions specified in these Rules for driving on highways in the territory of the Republic of Uzbekistan, whether loaded or unloaded;

special monitoring vehicle - a patrol vehicle of the State Traffic Safety Service that monitors a cargo vehicle in order to ensure traffic safety in the direction of transportation, to prevent traffic accidents (on the basis of payment in the prescribed manner);

local carrier - a legal entity or an individual of the Republic of Uzbekistan, who carries out the transportation of goods in a motor vehicle owned by him on the basis of legislation;

See previous edit.

special automated measuring device - certified special control-measuring technical equipment that has undergone metrological inspection, takes photos and videos, works in automatic mode, records the type, model, registered license plate number, weight and (or) dimensions parameters of motor vehicles;

(Clause 2 is supplemented with the seventh paragraph based on the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan dated August 29, 2018 No. 699 — National database of legal documents, 30.08.2018, No. 09/18/699/1818)

special permit - a document that gives the right to transport bulky and heavy cargo on the territory of the Republic of Uzbekistan on an agreed specific route. A special permit is issued by a legal entity that owns a highway in accordance with the procedure established by current legislation for one-time or multiple transportation;

heavy cargo - cargo, the weight of which falls on the wheel axle of the vehicle when transporting them on the highways of the Republic of Uzbekistan exceeds the standard amounts specified in these Rules;

organization that authorizes transportation - a legal entity that owns the roads and authorizes the movement of large and heavy loads on public highways and determines the direction of movement;

transportation contracting organization - a legal entity that owns or owns highways, artificial structures or communication routes (bridges, overpasses, railway crossings, etc.) in the direction of transportation of bulky and heavy goods, as well as a State road responsible for ensuring traffic safety traffic safety service;

cargo transportation — movement of vehicles with cargo;

international transportation of goods by road transport - transportation of goods outside the Republic of Uzbekistan or from outside the territory of the country, as well as transit transportation from the territory of the country;

local transportation of goods by motor vehicle - transportation of goods without leaving the state borders of the Republic of Uzbekistan;

protective vehicle - a vehicle allocated by the carrier or shipper to monitor and ensure the safety of transportation of bulky and heavy cargo;

foreign carrier - a foreign legal entity or individual who carries out the transportation of goods in a motor vehicle owned by him based on the law.

3. These Rules define the basic requirements for the technical condition, equipment and additional equipment of vehicles used in the transportation of bulky and heavy goods, as well as ensuring safety during their movement.

4. These Rules regulate the transportation of cargo in vehicles that exceed the norms specified in the current state standards for volume and weight characteristics and are larger than the dimensions specified in the traffic rules.

See previous edit.

See previous edit.

5. A vehicle (with or without cargo) that differs from any of the dimensions specified in Annexes 1 and 2 to these regulations is considered bulky and (or) heavy.

(The first paragraph of Clause 5 is amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 of October 28, 2024 — National Legislative Data Base, 31.10.2024, No. 09/24/710/0867)

The overall dimensions of the vehicle are determined using a linear measuring device, and the total mass and curb weight are determined using stationary or mobile vehicle scales or during movement using special automated measuring devices.

Linear-measuring equipment, including special automated measuring devices and vehicle scales, must be in good condition and have certificates and (or) a state stamp of metrological inspection.

See previous edit.

when determining the parameters of weight and volume, the measuring device is allowed to work with a difference of five percent when the vehicle is stationary or moving at a speed of up to 5 km/h, and ten percent when it is moving at a speed higher than 5 km/h, and it is interpreted in favor of the cargo carrier.

(The fourth paragraph of Clause 5 is amended by the Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 of October 28, 2024 — National Legislative Data Base, 10/31/2024, No. 09/24/710/0867)

If it is not possible to determine the total mass of the motor vehicle and the weight on the axles at the crossing points of the State border of the Republic of Uzbekistan due to the overall dimensions and (or) its weight of the transported cargo exceeding the specified indicators, or due to the absence (failure) of car scales, special automated measuring devices, it is necessary the parameters can be determined based on the information specified in the goods transport documents.

(Paragraph 5 in the version of the decision of the President of the Republic of Uzbekistan No. 699 of August 29, 2018 — National database of information on legal documents, 08/30/2018, No. 09/18/699/1818)

See previous edit.

(Clause 6 has become invalid based on the decision of the President of the Republic of Uzbekistan No. 699 dated August 29, 2018 — National database of legal documents, 30.08.2018, No. 09/18/699/1818)

See previous edit.

7. Carriage of bulky and heavy cargo is carried out only if it is not possible to divide it into several parts and transport it with another means of transport.

(The first paragraph of Clause 7 is amended by Resolution No. 710 of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan dated October 28, 2024 — National Legislative Data Base, October 31, 2024, No. 09/24/710/0867)

The choice of the type of transport is made at the stage of development of project documents for the production of bulky or heavy equipment or products. The calculations

take into account the costs associated with highways, artificial structures, railway crossings and road safety measures.

8. If road and artificial structures are damaged as a result of non-fulfilment of traffic rules and the requirements of these Rules, the legal or physical person carrying out cargo transportation and the driver of the vehicle will be held responsible according to the current legislation.

See previous edit.

(Chapter II will expire on March 1, 2022 based on the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 86 of February 22, 2022 — National Legislative Information Database, February 22, 2022, No. 09/22/86/0160)

III. Requirements for the issuance of a permit to transport cargo

See previous edit.

(Clause 18 has become invalid based on the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 of October 28, 2024 — National Legislative Information Database, 10/31/2024, No. 09/24/710/0867)

19. Taking into account the road conditions and the busy times of the traffic, cargo transportation is not allowed if it creates a high risk for traffic and causes them to stop for a long time.

20. The speed of movement in cargo transportation is determined by the State Traffic Safety Service, taking into account the weight, volume and other characteristics of the transported cargo, as well as road conditions, when the route plan is agreed upon.

The maximum permissible speed should not exceed 50 km/h. The speed limit sign is installed on the vehicle as specified in the traffic rules.

21. The need for surveillance and the type of surveillance are determined by the State Traffic Safety Service when the route plan is agreed upon.

22. Monitoring is carried out by the sending or transport organization with a special monitoring vehicle of the State Traffic Safety Service, with separate protective and guarding vehicles (depending on the type of transported cargo and road conditions).

23. If the width of the vehicle with its load exceeds 3.5 meters or the length exceeds 24 meters, as well as the vehicle has to move with an excess weight ([Appendix 4](#)), it is necessary to have a protective vehicle to fully ensure the safety of the vehicle.

If a natural or legal person (or their representatives) is unable to do so, the carrier or consignor may apply to the State Traffic Safety Service for the allocation of a special monitoring vehicle.

24. Monitoring with a patrol car of the State Road Safety Service is carried out in the following cases (on the basis of payment in the prescribed manner):

if the width of the vehicle exceeds 4.0 meters;

if the length of the bus exceeds 30 meters;

if the vehicle is forced to occupy the oncoming traffic lane, even partially;

if it is necessary to take additional measures to ensure road safety during traffic;

if the carrier or consignor applies to the authorities of the State Road Safety Service regarding the issue of tracking the cargo.

25. The protective vehicle must move ahead of the vehicle carrying cargo. In this case, the protecting vehicle should move on the left side of the truck, that is, its width should be to the left of the width of the truck.

A yellow light-beacon is installed on the protective vehicle, its movement in the turned-on state gives an additional warning message to other road users, but does not give priority to them.

26. The procedure for monitoring by a special monitoring vehicle of the State Traffic Safety Service is carried out in the same way as a protective vehicle for a cargo vehicle.

In order to prevent traffic accidents during cargo transportation, a special monitoring vehicle can also stop the movement of vehicles at intersections.

27. During surveillance, the beacon of the special surveillance vehicle of the State Traffic Safety Service must be on.

Special surveillance vehicles of the State Road Safety Service, protective and cargo transport vehicles must drive with their gauges and headlights on during the day.

28. If the cargo transportation route passes through the territory of two or more regions, the procedure for monitoring the patrol car of the State Road Safety Service is determined by the State Road Safety Service authority that authorized the monitoring. Regional traffic safety departments will be informed about this.

29. Before the start of movement on the specified route, the vehicle is inspected by an employee of the State Road Safety Service and a representative of the organization carrying out cargo transportation.

See previous edit.

(The second paragraph of paragraph 29 was issued on the basis of the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 dated October 28, 2024 — National database of legislative information, 31.10.2024, No. 09/24/710/0867)

See previous edit.

(The third paragraph of paragraph 29 was issued on the basis of the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 of October 28, 2024 — National database of legislative information, 31.10.2024, No. 09/24/710/0867)

IV. Additional requirements for drivers

30. Drivers who have the right and experience to drive a vehicle of the appropriate category are allowed to drive a vehicle carrying bulky and heavy loads.

31. During the transportation of bulky and heavy goods, drivers must comply with the requirements of these Rules and traffic rules.

32. During movement, drivers are obliged to:

to take all measures to pass vehicles coming from the opposite direction without causing danger or interference, stopping if necessary;

stop at convenient places from time to time in order not to interfere with moving vehicles and to create conditions for overtaking vehicles moving behind.

See previous edit.

(The fourth paragraph of paragraph 32 was issued on the basis of the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 dated October 28, 2024 — National database of legislative information, October 31, 2024, No. 09/24/710/0867)

33. Drivers are prohibited from:

overtaking vehicles moving at a speed of 50 km/h and more;

to overtake other vehicles;

movement along the road boundary;

arbitrarily changing the designated direction of movement;

parking outside the special parking spaces located in the region of the road.

34. The approved route must be strictly followed during cargo transportation. If it becomes necessary to change the approved route for cargo transportation, the organization carrying out cargo transportation must obtain a new permit for the changed route.

V. Additional requirements for the technical condition and equipment of vehicles and the designation of loads

35. It is forbidden to use vehicles whose technical parameters are not intended for the transportation of bulky and heavy loads.

36. All devices and devices designed to firmly hold bulky loads transported in vehicles are designed to be pushed (collapsible), and when the bulky load is not loaded, the overall dimensions of the vehicle must be in a condition that meets the specified requirements.

37. The technical condition of the vehicle transporting bulky and heavy cargo must meet the requirements of the traffic rules, the manufacturer, and these Rules.

38. When the train is moving, the lateral swing of the trailer should not exceed 3 percent of the gauge dimensions for each side compared to the towing vehicle.

39. The train braking system must be operated from the traction vehicle's brake pedal, and the braking force must be provided by its units in such a way that the train does not "clump" when it is stopped.

40. When the trailer and semi-trailer connecting equipment of the towing vehicle intended for working with trailers is disconnected, they must have stopping working or emergency devices.

41. Loaded trailers and semi-trailers, separated from the towing vehicle, must be equipped with devices that ensure stability even on a 16 percent slope, and must have a working stop system that ensures automatic (automatic) stopping when the connecting part with the towing vehicle, which affects all of their wheels during movement, is disconnected.

42. A heavy-duty train should have at least two stops on each section (for use when stopping on slopes).

43. The car cabin should be equipped with two rear-view mirrors on the left and right sides, and these mirrors should provide sufficient visibility of the horizontal and vertical planes, taking into account the volume of the cargo being transported.

The rear-view mirrors should have a device that is directed parallel to the axis of the vehicle and moves forward and backward under the influence of 20-25 kilograms.

44. Vehicles with a length of more than 6 meters, as well as towing vehicles, must be additionally equipped with side turning lights.

45. In the upper middle part of the cab of semi-trailer and semi-trailer trucks, an internally illuminated, equal-sided (side 250 mm), yellow sign warning about the train must be installed. To mark the train, 3 horizontal yellow lights can be installed on the top of the cabin.

46. 2 red reflective devices are installed on the rear side of the trailer and semi-trailer. Each of them is in the form of an equilateral triangle (sides from 150 millimeters to 200 millimeters) and should be installed at a distance of no more than 0.4 meters from the outer volume in width, with the ends pointing upwards. On the front wall of the trailer or semi-trailer, 2 round (up to 0.2 meters in diameter) white reflectors should be installed at a distance of no more than 0.15 meters from the outer volume.

47. Loads protruding 1 meter from the volume of the front or rear side of the vehicle, or 0.4 meters from the outer edges of the front or rear volume lights in terms of width, are marked with warning boards or flags (400x400 millimeters) in the daytime. They must be drawn consecutively with red and white lines 50 millimeters wide diagonally.

At night or in conditions where visibility is insufficient, reflective devices and lights (white in front, red in back) should be installed. If the vehicles do not meet the specified requirement in terms of length and width, all such vehicles must be equipped as described above.

48. One or two warning yellow lights can be installed on a protective vehicle moving in front of a cargo vehicle during the transportation of goods whose height is 4.5 meters or more above the road level. These lights are turned on at night or in conditions of insufficient visibility. The lights are installed 5-10 centimeters higher than the upper limit of the transported load and they must be visible to the driver of the main towing vehicle.

49. If the length of the train is more than 20 meters, a special board is installed on the back of the vehicle. It should contain an inscription indicating the actual length of the train ([Appendix 5](#)).

50. In addition to protective, towing and pushing vehicles, additional special vehicles (locksmith shops, car lift, etc.) necessary for technical repair may be assigned to the truck carrying cargo.

VI. Special cases of heavy vehicles passing through artificial structures

51. The passage of vehicles carrying heavy loads through artificial structures is determined by road organizations based on the requirements of these Rules.

52. Road organizations must install a warning road sign "Limited weight" in front of all man-made structures with a weight of less than 30 tons.

53. If the actual weight of the vehicle exceeds the standard weight dimensions ([Appendix 3](#)), but is not higher than the units listed in [Appendix 4](#) , then the vehicle may be passed, provided that:

when driving on artificial structures, there should be no other vehicles there;
the loaded vehicle must move along the axis of the carriageway at a speed not exceeding 10 km/h.

See previous edit.

(Clause 54 has become invalid based on the decision of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan No. 710 of October 28, 2024 — National database of legislative information, 31.10.2024, No. 09/24/710/0867)

55. In order to safely and without stopping a vehicle with a weight higher than the norm, it should be ensured that it moves along the axis of the artificial structure at a speed of no more than 10 km/h without stopping.

Movement of a vehicle through an artificial structure is carried out only in agreement with the organization using the artificial structure, after the movement of all vehicles passing under it is temporarily stopped.

The movement of other vehicles and pedestrians is prohibited during the transfer of an overloaded vehicle through an artificial structure.

In the event of a forced stop, measures should be taken to immediately remove the vehicle from the artificial structure.

56. In cases where the rear of the vehicle has a steerable swivel trailer, there must be reliable radio or telephone communication between its operator and the driver of the towing vehicle.

APPENDIX 1 to the rules for
ensuring traffic safety in the transportation of bulky and heavy loads by road transport

See previous edit.

Permissible dimensions of vehicles *

Length	
single motor vehicle	12 m
trailer	12 m
passenger train	20 m
trailer truck	20 m
load out**	2 m
Width	
vehicles	2.55 m
vehicle with isothermal body	2.6 m
Height	
vehicles	4 m

* Permissible dimensions of vehicles include removable bodies and cargo tares, including containers.

** Overhang of the vehicle's dimensions with the load (overhang of the load is taken into account when determining the length of the vehicle).

(The text of Appendix 1 is edited by the decision of the President of the Republic of Uzbekistan No. 699 of August 29, 2018 — National database of information on legal documents, 08/30/2018, No. 09/18/699/1818)

APPENDIX 2 to the rules for ensuring road safety in the transportation of bulky and heavy loads by road transport

See previous edit.

Permissible mass of vehicles

See previous edit.

Type of vehicle	Index (t)
Individual motor vehicles:	
two axles	18
three axis	26
four axles	32
Trucks and trailers:	
three axis	28
four axles	36
five axis	40
six or more axles	44

Explanation. Permissible weight of vehicles on each axle should not exceed 10 tons in compliance with the total permissible mass of vehicles.

(Appendix 2 as amended by Resolution No. 710 of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan dated October 28, 2024 — National Legislative Data Base, October 31, 2024, No. 09/24/710/0867)

APPENDIX 3 to the rules for ensuring traffic safety in the transportation of bulky and heavy loads by road transport

Standard weight dimensions

Calculation system of the weight falling on the bridge	Normal weight	
	Total actual weight, tn.	Minimum base, meter
N 8 and NG-30	Not more than 10.5	4
N10 and NG-60	Not more than 13.0	4
N13 and NG-60	Not more than 17.0	4
N18 and NK-80	Not more than 30.0	6.8
N30 and NK-80	Not more than 30.0	6.8

Note:

NG — (chain weight).

NK — (wheeled weight).

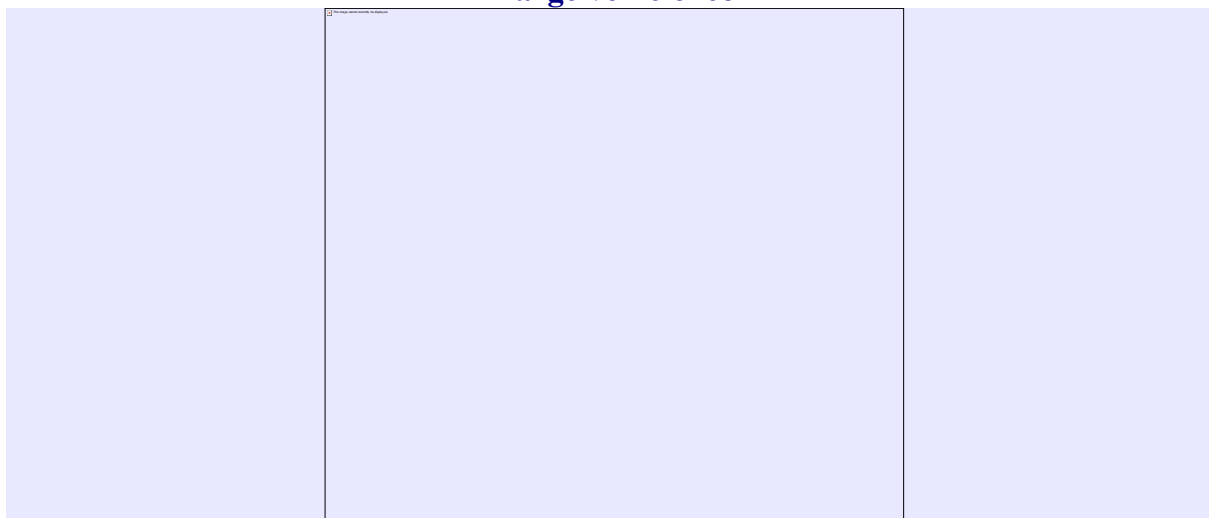
APPENDIX 4 to the rules for ensuring traffic safety in the transportation of bulky and heavy loads by road transport

Weight dimensions above the norm

Calculation system of the weight falling on the bridge	Overweight		
	Total actual weight, t.k.	Weight of the projectile, tn.	Bas
N 8 and NG-30	Not more than 30	More than 7.6	Les
N10 and NG-60	Not more than 60	9.5-13	
N13 and NG-60	Not more than 60	16	
N18 and NK-80	Not more than 80	20	
N30 and NK-80	Not more than 80	20	

APPENDIX 5 to the rules for ensuring traffic safety in the transportation of bulky and heavy loads by road transport

A large vehicle icon

УЧИНЧИ БЎЛИМ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

562 Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги автомобиль йўлларида хавфсизликни таъминлаш ва ташкил этиш чора-тадбирлари тўғрисида

Ўзбекистон Республикасининг «Автомобиль йўллари тўғрисида», «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги қонунлари ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Шаҳарларда йўл қурилишини ташкил этишни такомиллаштириш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2005 йил 26 апрелдаги ПҚ-62-сон қарорига мувофиқ Вазирлар Маҳкамаси **қарор қилади:**

1. Қуйидагилар:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги автомобиль йўллари минтақасида хавфсизликни таъминлаш ва ташкил этиш қоидалари 1-иловага мувофиқ;

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортида ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш қоидалари 2-иловага мувофиқ тасдиқлансин ва 2012 йил 1 январдан бошлаб жорий этилсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги ва «Ўзавтойўл» ДАК бир ой муддатда мазкур қарор билан тасдиқланган қоидаларда белгиланган талаблар юзасидан кенг тушунтириш ишлари олиб бориш чора-тадбирларини кўрсин.

3. Манфаатдор вазирликлар ва идоралар бир ой муддатда мазкур қарор талабларидан келиб чиққан ҳолда идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатларига тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритсинлар.

4. Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Автомобиль йўлларида фойдаланиш қоидалари ва уларни қўриқлаш тўғрисида» 1974 йил 17 апрелдаги 172-сон қарори (Қарорлар тўплами, 1974 й., 4-сон, 16-модда) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

5. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Б.И. Зокиров зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикасининг

Бош вазири

Ш. МИРЗИЁЕВ

Тошкент ш.,
2011 йил 26 декабрь,
342-сон

Вазирлар Маҳкамасининг
2011 йил 26 декабрдаги 342-сон қарорига
1-ИЛОВА

Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги автомобиль йўллари минтақасида хавфсизликни таъминлаш ва ташкил этиш ҚОИДАЛАРИ

I. Умумий қоидалар

1. Ушбу Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг «Автомобиль йўллари тўғрисида» ва «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Шаҳарларда йўл қурилишини ташкил этишни такомиллаштириш борасидаги кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 2005 йил 26 апрелдаги ПҚ-62-сон қарорига мувофиқ ишлаб чиқилган.

2. Мазкур Қоидаларда қуйидаги атамалар ва тушунчалар қўлланилади:
автомобиль йўли — транспорт воситалари ҳаракатланиши учун мўлжалланган, уларнинг белгиланган тезликда, оғирликда, ўлчамларда мутасил ва хавфсиз ҳаракатланишини таъминлайдиган муҳандислик иншоотлари мажмуаси, шунингдек ушбу мажмуани жойлаштириш учун ажратилган ер участкалари ва мажмуа устидаги белгиланган доирадаги бўшлиқ;

автомобиль йўлининг ўқ чизиги — қатнов қисми ёки ажратувчи тасма ўртасидан ўтувчи шартли чизик;

автомобиль йўллари ривожлантириш чизмаси — иқтисодиёт тармоқлари ҳамда ҳудудларни ривожлантиришга боғлиқ ҳолда автомобиль йўллари ривожлантиришнинг мақсади ва асосий кўрсаткичларини, уларни лойиҳалаш, қуриш, таъмирлашнинг мақсадга мувофиқлигини асословчи ва техник даражасини ошириш бўйича бошқа тадбирларни ўз ичига олган чизма;

автомобиль йўлларидан фойдаланувчилар — йўл ҳаракатининг иштирокчилари бўлган ёки ажратилган минтақа ҳамда йўл бўйи минтақаси доираларида белгиланган тартибда рухсат этилган фаолиятни амалга оширувчи юридик ва жисмоний шахслар;

ажратилган минтақа — автомобиль йўли, унинг тегишли таркибий элементлари ва муҳандислик иншоотлари, шунингдек автомобиль йўлидан фойдаланиш учун зарур бўлган бинолар, иншоотларни жойлаштириш, ихота ва манзарали дарахтлар ўтқазиб учун доимий фойдаланишга қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бериладиган ер участкаси;

қатнов қисмининг чети — қатнов қисмини йўлбўйидан ажратувчи чизик;

қизил чизик — умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари учун йўл қурилишига ажратилган ер тасмаси чегарасидан бошлаб белгиланган хавфсизлик минтақаси. Кўчалар учун қатнов қисми четидан бошлаб белгиланган хавфсизлик минтақаси;

магистрал кўча — шаҳарнинг асосий тармоқ йўли. Улар умумшаҳар аҳамиятига эга бўлган (аҳоли яшовчи, саноат туманлари ва жамоат марказлари ўртасидаги алоқа, шаҳар ташқарисидаги автомобиль йўлларида чиқиш) ва туман аҳамиятидаги магистрал кўчалар (туман чегарасидаги ва умумшаҳар аҳамиятига эга бўлган магистрал кўчалар билан транспорт алоқалари)га бўлинади;

механик транспорт воситаси — двигатель билан ҳаракатга келтирилдиган транспорт воситаси (мопеддан ташқари). Ушбу атама барча трактор ва ўзиюрар мосламаларга ҳам тааллуқлидир;

йўлнинг режаси — йўлда жойлашган барча иншоотлар билан йўлнинг горизонтал текисликдаги акси;

йўлбўйи минтақаси — ажратилган минтақага туташган, чегараларида аҳоли хавфсизлигини ва транспортнинг ҳаракатланиш хавфсизлигини таъминлаш учун ердан фойдаланишнинг алоҳида шартлари белгиланадиган ер участкаси;

йўлга мутасадди хўжалик — умумий фойдаланишдаги автомобиль йўли тармоғини, унинг меъёрий эксплуатацияси учун зарур бўлган барча иншоотларни, шунингдек мазкур йўлларни тузатиш ва сақлаш билан шуғулланувчи корхона ва ташкилотларни ўз ичига олади;

йўл хизмати — автомобиль йўлларини ва йўл иншоотларини сақлаш ва тузатиш, автомобилларнинг хавфсиз ҳаракатини таъминлаш, йўлнинг техник тоифасини сақлаш ва ошириш бўйича ишлар юкланган бўлинмалар мажмуаси;

йўл тармоқларини ривожлантириш — ҳудуддаги иқтисодий тармоқларига ва аҳолининг автомобилда ташишга бўлган эҳтиёжига ҳамда халқаро автотранспорт ташувларининг ҳажмига боғлиқ равишда автомобиль йўлларининг келажакдаги ривожланиш режасини амалга ошириш;

йўл муҳандислик қурилмалари — ҳаракат хавфсизлигини ва узлуксизлигини таъминлаш, йўловчилар, ҳайдовчилар ва автомобилларга ҳаракат бўйлаб хизмат кўрсатиш учун мўлжалланган иншоотлар мажмуаси. Уларга автобус бекатлари, тезликни ошириб ўтиш тасмаси, автомобиллар тўхтаб туриши учун майдончалар, дам олиш майдончалари ва автобусларни кутиш учун айвонлар, йўлни қор кўчкиларидан, қор босишидан ҳимоялаш учун қурилмалар, алоқа йўллари ва йўлни ёритиш воситалари киради;

йўл тоифаси — автомобиль йўлининг республика умумий транспорт тармоғи ва халқ хўжалигидаги аҳамиятини, ундаги ҳаракат жадаллигини ифодаловчи мезон;

йўл ёқаси — йўл пойининг икки томонида жойлашган бўлиб, у қатнов қисмининг ён томонидан йўл пойининг четигача бўлган жойдир. Йўлнинг қатнов қисмини ўраб турадиган йўл ёқасининг борлиги автомобилларнинг хавфсиз ҳаракатланишини таъминлайди. Йўл ёқасида мустаҳкамланган четки тасма ётқизилади, улар қоплама четининг мустаҳкамлигини оширади. Йўл ёқасининг кенглиги йўл тоифасига боғлиқ бўлади;

Йўл тўшамаси — бир ёки бир нечта қатламлардан иборат бўлиб, бир нечта қатлам тўшамаси қоплама, асос ва асоснинг қўшимча совуқ ва иссиқдан химояловчи, сув ўтказувчи ва бошқа қатламларидан иборат бўлади. Транспорт воситаларидан тушаётган юкламага қаршилиги ва иқлим таъсирига муносабати бўйича йўл тўшамалари қаттиқ қопламали ва асосли тўшамалар ҳамда қаттиқ бўлмаган қопламали ва асосли тўшамаларга бўлинади;

транспорт воситаси — одамларни, юкларни ташишга ёки махсус ишларни бажаришга мўлжалланган қурилма;

транспорт оқими — турли даражада юкланган ҳар хил русумдаги автомобилларнинг ва бошқа транспорт воситаларининг йўл бўйлаб айнан бир вақтдаги ҳаракати;

транспорт оқимининг зичлиги — транспорт-эксплуатация хусусияти бўйича бир хил йўл участкасининг бирлик узунлигига тўғри келадиган, одатда, 1 км оралиқдаги автомобиллар миқдори;

ҳаракат жадаллиги — маълум вақт (ўртача бир соат ёки бир кечакундуз) оралиғида йўлнинг муайян кесимидан ўтадиган автомобиль ва бошқа турдаги транспорт воситалари сони;

хавфсизлик минтақаси — умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари учун йўл қурилишига ажратилган ер тасмаси чегарасидан қизил чизиққача бўлган масофа. Кўчалар учун — қатнов қисми четидан қизил чизиққача бўлган масофа.

3. Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари ҳамда шаҳар кўчаларида, шунингдек, улар учун ажратилган минтақаларда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ва ташкил этиш тартибини белгилайди.

4. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини ривожлантириш ва такомиллаштириш, ягона техника сиёсатини олиб бориш — махсус ваколатли органга, шаҳарлар ва бошқа аҳоли пунктларининг транспорт инфратузилмасини ривожлантириш, кўчаларини лойиҳалашда нормалар ва стандартларга риоя этилишини таъминлаш — маҳаллий давлат ҳокимияти органларига юкланади.

5. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари халқаро, давлат ва маҳаллий аҳамиятга молик автомобиль йўлларига бўлинади.

Шаҳар кўчалари — шаҳар ва туман аҳамиятига эга бўлган кўчаларга ҳамда магистрал кўчаларга бўлинади.

6. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари ва уларга ажратилган минтақалардан фойдаланиш ҳамда уларни сақлаш ишлари — махсус ваколатли орган ва унинг ҳудудий идоралари томонидан, кўчалар ва уларга ажратилган минтақалардан фойдаланиш ҳамда уларни сақлаш ишлари — маҳаллий ҳокимиятлар ва уларга қарашли тегишли ташкилотлар (ободонлаштириш ташкилотлари ва ҳ. к.) томонидан амалга оширилади.

7. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари ва шаҳар кўчалари, шунингдек уларга ажратилган минтақаларда ҳаракат хавфсизлигининг таъминланганлиги ва тўғри ташкил этилганлиги, ҳаракат хавфсизлиги талабла-

рига зид камчиликлар ва ноқонуний қурилишлар бўлмаслиги йўл ташкилотлари (ёки бошқа мутасадди идоралар) ҳамда Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати (кейинги ўринларда Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати деб аталади) томонидан назорат қилинади.

8. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари ва шаҳар кўчалари, шунингдек уларга ажратилган минтақаларнинг келгусида ривожлантириш режасини ҳамда мазкур жойларга қуриладиган объектларнинг меъёрий ҳужжатлар талабларига мувофиқ бўлишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитаси ҳамда унинг ҳудудий органлари томонидан амалга оширилади.

9. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари ва шаҳар кўчалари ҳамда уларга ажратилган минтақаларда ҳаракат хавфсизлиги талабларига зид ноқонуний қурилишлар ва бошқа камчиликлар йўл ташкилотлари (ёки бошқа мутасадди идоралар) ва Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан аниқланиб, тегишли ташкилотлар ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органларига тақдимнома (ёки хабарнома) киритилганда улар томонидан ўз ваколатлари доирасида тегишли чоралар қўрилиши лозим.

II. Автомобиль йўллари қуриш (таъмирлаш ва реконструкция қилиш) лойиҳаларини келишиш, тасдиқлаш ва таъмирлаш ишларини ташкил этиш тартиби

10. Давлат ва маҳаллий аҳамиятга молик умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларининг ва шаҳар кўчаларини таъмирлаш ва реконструкция қилиш бўйича иш лойиҳалари лойиҳалаш ташкилоти билан келишилгандан сўнг Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг ҳудудий органлари томонидан кўриб чиқилади ва келишилади.

11. Халқаро аҳамиятга молик умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларининг ва шаҳар магистрал кўчаларининг иш лойиҳалари лойиҳалаш ташкилоти билан келишилгандан сўнг Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасининг ҳудудий органлари билан келишилади, сўнгра Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармасига ҳамда Ўзбекистон Республикаси Давлат архитектура ва қурилиш қўмитасига кўриб чиқиш ва келишиш учун тақдим этилади.

12. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида ва шаҳар кўчаларида таъмирлаш ва реконструкция қилиш, шунингдек қазиш ва бошқа шу каби ишларни амалга ошириш тегишли шаҳарсозлик нормалари ва қоидалари асосида бажарилади.

13. Таъмирлаш ишларини амалга ошираётган ташкилот таъмирлаш ишлари олиб борилаётган жойлардаги ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш юзасидан тегишли чора-тадбирларни кўриши лозим.

Таъмирлаш ишлари олиб бориладиган йўл қисмига таъмирлашни бош-лашдан олдин вақтинчалик йўл белгилари, сигналлар ва светофорлар, тўсувчи ва йўналтирувчи мосламалар ўрнатилади, қатнов қисмига вақтинчалик ётиқ чизиклар чизилади, зарур ҳолларда эса — таъмирланаётган жойни айланиб ўтиш йўллари ташкил этилади.

14. Таъмирлаш ишлари олиб борилаётган жойлар тўсувчи шитлар, эн-сиз тўсиқлар, устунчалар, ишора устунчалари, конуслар, рангли байроқча-ли боғичлар, ишора чироклари ёрдамида тўсиб муҳофазаланади.

15. Ҳаракатланишни ташкил этишнинг техник воситалари йўл ишлари олиб борилаётган жойларни тўсиқлар билан ўраш ва мазкур жойларда ҳа-ракатланишни ташкил этиш иловада келтирилган намунавий схемага мувофиқ амалга оширилади.

16. Таъмирлаш ишлари ўтказилаётган жойларда ҳаракатланишни ташкил этиш схемасини тузишда қуйидаги талабларга риоя қилиниши лозим:

транспорт ҳайдовчиларини ва пиёдаларни йўл ишларининг бошланиши сабабли юзага келган хавф ҳақида огоҳлантириш ва ушбу хавфнинг тавси-фини изоҳлаб кўрсатиш (панно ва стендлар);

қатнов қисмидаги тўсиқларни айланиб ўтиш йўналишини, йўлнинг таъмирланаётган қисмини айланиб ўтадиган йўл ташкил қилинганда эса — ушбу йўлнинг йўналиши қайси томонга олиб боришини аниқ белгилаб кўйиш;

таъмирлаш ишлари олиб борилаётган йўлнинг қисмига яқинлашганда транспорт воситалари ва пиёдаларнинг хавфсиз ҳаракатланиши тартибини ишлаб чиқиш.

17. Таъмирлаш ишларини олиб бориш ва транспорт воситаларининг ҳаракатланиши шароитлари мавжуд схемалар турларининг биронтасига ҳам тўғри келмаган ҳолларда, шу жойнинг ўзи учун ҳаракатланишни ташкил этишнинг алоҳида схемаси тузилади.

18. Йўлнинг таъмирлаш ишлари бажариладиган жойларида ҳаракатла-нишни ташкил этиш ва ушбу жойларни тўсиқлар билан тўсиш схемаси ҳамда таъмирлаш ишларини тугатиш муддати йўл ташкилотининг раҳбарлари то-монидан тасдиқланади ва Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати орган-лари билан келишилади.

19. Таъмирлаш ишлари олиб борилаётган жойларда ишлар тугаллангунга қадар хавфсиз ҳаракатланишни ташкил этиш масъулияти мазкур ишларни амалга ошираётган ташкилот раҳбарлари зиммасида бўлади.

20. Чегарадан ўтказиш пунктлари ва ундан кейин қўшни давлат билан чегара чизигигача бўлган ҳудудлардан ўтган умумий фойдаланишдаги авто-мобиль йўллари ва уларнинг минтақасидаги халқаро юк ташувчи транспорт воситалари учун кутиш майдонлари махсус ваколатли орган томонидан Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизматининг Давлат чегара-ларини ҳимоя қилувчи қўмитаси ва Давлат божхона қўмитаси билан кели-шилган ҳолда қурилади, таъмирланади ва реконструкция қилинади.

III. Автомобиль йўлларида ҳамда уларга ажратилган минтақалардан фойдаланиш тартиби

21. Автомобиль йўлларида фойдаланувчи юридик ва жисмоний шахслар, автомобиль йўллари минтақасида ер ости ва устидан ўтувчи ҳамда бошқа иншоотлар ва коммуникацияларни қурувчи ёки таъмирловчи ташкилотларнинг ушбу тартибга амал қилиши мажбурийдир.

22. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўллари учун хавфсизлик минтақаси (қизил чизиққача бўлган масофа) йўлларнинг тоифалари бўйича қурилиш учун ажратилган ер тасмаси чегарасидан қуйидагича белгиланади:

1 ва 2-тоифадаги автомобиль йўлларида — 25 метр;

3-тоифадаги автомобиль йўлларида — 20 метр;

4 ва 5-тоифадаги автомобиль йўлларида — 15 метр.

Автомобиль йўллари қурилиши учун ажратилган ер тасмаси чегараси тегишли қурилиш меъёрлари ва қоидаларида белгиланган.

23. Шаҳар кўчалари учун хавфсизлик минтақаси (қизил чизиққача бўлган масофа) шаҳарсозлик нормалари ва қоидаларида белгиланган.

24. Юридик ва жисмоний шахслар йўл қопламалари ва йўл иншоотларига зиён етказмайдиган, ҳаракат хавфсизлиги талабларига жавоб берадиган, техник жиҳатдан соз механик транспорт ҳамда транспорт воситаларидан фойдаланиши шарт.

25. Ўқига тушадиган юклама ва тўлиқ вазни амалдаги меъерий ҳужжатларда белгилангандан юқори бўлмаган транспорт воситаларига, ўзиюрар машиналар ва механизмларга автомобиль йўлларида ҳаракатланишга рухсат этилади.

26. Автомобиль йўллари ва уларнинг хавфсизлик минтақаларида қуйидагилар тақиқланади:

автомобиль йўллари ва кўчаларни, улардаги сунъий иншоотларни сақлашга ва ҳаракат хавфсизлигини таъминлашга тааллуқли бўлмаган бошқа бино ва иншоотларни қуриш;

йўлларга, йўл иншоотлари, йўл белгилари ва кўрсаткичларига, ҳаракатланишни ташкил этувчи ва бошқарувчи воситаларга ҳамда йўлга тааллуқли бошқа нарсаларга зиён етказиш;

ҳаракатланиш вақтинча тўхтатилган йўл қисмларидан транспорт воситасида махсус рухсатномасиз ўтиш;

каттиқ ва кучайтирилган қопламали йўлларда занжирли транспорт воситаларининг махсус ҳимояловчи бошмоқларсиз ҳаракатланиши, шунингдек катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташиш;

подадаларни ҳайдаб ўтиш, уларни боқиш (подадаларни фақат белгиланган ва тегишли йўл белгиси қўйилган жойдан ҳайдаб ўтишга рухсат этилади);

катнов қисми ва йўл четини, кўприкларни, қувурларни, ариқчаларни, сув қочириш иншооти (дренаж) қурилмаларини ифлослантириш, йўлларга

ва ажратилган минтақага тўкилиб-сочиладиган юкларни белгиланган идишларга жойлаштирмасдан ташиш;

йўналишларни ажратувчи тасмага барча турдаги транспорт воситаларининг чиқиши;

йўл ва йўл иншоотларини ҳар қандай элементлар билан, аравалар, техникалар, материаллар ва бошқалар билан тўсиб қўйиш, аркалар, шлагбаумлар ва бошқа иншоотлар қуриш, қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини қуришиш, ҳар хил материалларни тахлаб қўйиш, чиқинди ва қорларни уйиб қўйиш;

транспорт воситаларини таъмирлаш ва мойлаш, ёнилғи-мойлаш материалларини қўйиш, юк ортиш, юк тушириш, юкни бошқа техникага ортиш ва маҳкамлаш, тозалаш ва ювиш (иложсиз ҳолатларда улар йўлдан чиқиб, ажратилган тасма ҳудудида амалга оширилиши мумкин, бироқ ҳайдовчи ёки транспорт воситаси эгаси шу жойни дарҳол тозалаб қўйиши шарт);

ажратилган минтақада ҳамда кўприклардан, йўл ўтказгичлардан ва эстакадалардан 200 метргача бўлган масофаларда лагерлар, палаткали шаҳарчалар барпо этиш ва олов ёқиш;

дарёлар ва анҳорларнинг кўприклари остида қайиқлар станцияси, қайиқлар тўхташ жойи ва бошқа иншоотлар қуриш;

кўприклар, йўл ўтказгичлар ва бошқа сунъий иншоотлар остида ва устида йўл инфраструктурасига боғлиқ бўлмаган бино ва иншоотларни қуриш;

дарёлардаги кўприклардан ўзан бўйлаб юқорига ва пастга қараб 2,5 км гача бўлган масофада қум ва тошлар олиш учун карьерлар барпо этиш;

ер шўрини ювиш, йўл четидаги ариқчалардан суғориш учун фойдаланиш, маданий қишлоқ хўжалиги экинларини суғориш, яшил минтақани суғориш каби ишларда автомобиль йўлларини сувга бостириш, ажратилган минтақани балчиқлантириш;

сув қочирувчи иншоотларга ва захира ерларга канализация, ишлатилган мелиорация ва оқова сувларни оқизиш;

юқори кучланишли электр тармоқларининг автомобиль йўлларини кесиб ўтиш жойларини электр сими узилиб йўл қисмига тушишига қарши хавфсизликни таъминловчи химоя қурилмаларисиз қуриш.

27. Умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида махсус ваколатли орган билан келишмасдан қўйидагиларни амалга ошириш тақиқланади:

автомобиль йўлларини каналлар, алоқа ва электр энергияси узатувчи тармоқлар, нефть ва газ ўтказувчи қувурлар ҳамда темир йўллар билан кесиб ўтиш;

автомобиль йўлларига қўшилувчи ва шохобча йўллар қуриш;

кўприклар ва сув қувурлари яқинида мелиорация ҳамда бошқа мақсадлар учун дарёлар ва зовурларнинг ўзанларини чуқурлаштириш;

автомобиль йўлига қўшилиб кетган шлюзлар, тўғонлар ва бошқа мелиорация ҳамда гидротехника иншоотларини таъмирлаш;

ажратилган минтақада йўл ахборотида алоқаси бўлмаган реклама пештахталари, пешлавҳалар, эълонлар ўрнатиш ва жойлаштириш;

автомобиль йўлларининг четларида, йўл кўтармалари ёки ўймалари қияликларида жойлашган фойдаланишдаги алоқа ва электр энергияси узатиш тармоқларини таъмирлаш;

ажратилган минтақада кўкаламзорлаштириш ишларини олиб бориш (йўл ташкилотлари бундан мустасно);

дарёлар ва каналлардаги кўприклар ости қирғоқларда туриб ўлчов ва бошқа ишларни ташкил қилиш;

автомобиль йўлларида спорт мусобақалари ва оммавий тадбирлар ўтказиш;

автомобиль йўлларидан қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини сақлаш ва қуритиш мақсадларида фойдаланиш;

катта ҳажмли, оғир вазнли ва хавфли юкларни ташиш.

28. Автомобиль йўлларида транспорт воситаларининг хавфсиз ҳаракатланишини таъминлаш мақсадида йўл ва ободонлаштириш ташкилотлари қуйидагиларни амалга ошириши шарт:

йўлларни ва йўл иншоотларини соз ҳолда сақлаш, қишда қисқа вақтда қордан тозалаш ва музламаларнинг олдини олиш учун тегишли чоралар кўриш;

йўл белгиларини амалдаги давлат стандартларига асосан ўрнатиш, ҳаракатланиш учун хавфли бўлган участкаларни зарур тўсиқлар ва қурилмалар билан жиҳозлаш;

йўлларда таъмирлаш ишлари амалга оширилаётганда ушбу участкаларнинг талаб даражасида жиҳозланишини, кечаси ва кундузи яхши кўринадиган тўсиқлар, йўл белгилари ва кўрсаткичларининг ўрнатилишини таъминлаш, зарур ҳолларда айланиб ўтувчи йўлларни ташкил этиш;

йўлларнинг қатнов қисмини қурилиш материаллари билан тўсилиб қолишига йўл қўймаслик, ишламаётган йўл машиналари ва механизмларини ўз вақтида йўлдан четга чиқариб қўйиш;

автобус бекатларида йўловчиларни чиқариш ва тушириш майдончалари бўлишини таъминлаш, зарур ҳолларда автопавильонлар қуриш;

ҳайдовчиларнинг дам олиши учун белгиланган жойларда транспорт воситалари туриши учун тегишли шарт-шароитлар бўлган майдончалар ташкил этиш;

йўл шароити билан боғлиқ ҳолда содир бўлган йўл-транспорт ҳодисаларининг сабабларини доимий равишда ўрганиб бориш ва Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати билан узвий ҳамкорликда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш бўйича тегишли чора-тадбирларни белгилаш.

29. Автомобиль йўлига туташ ер участкаларининг мулкдорлари, эгалари ва улардан фойдаланувчилар:

автомобиль йўлига қўшиладиган ва шохобча йўлларни техникавий жиҳатдан соз ҳолатда сақлаши;

тротуарлар ва пиёдалар йўлкаларининг қор ва чиқиндилардан тозалаб турилишини амалга ошириши;

ажратилган минтақадаги дов-дарахтларни асраши ва сақлаши;

йўл билан туташ бўлган тўсиқлар ҳамда қурилишларни соз ва бўялган ҳолда сақлаши;

автомобиль йўлига туташ буталарни парвариш қилиши ва иморатларни соз ҳолатда сақлаши;

автомобиль йўли ўқидан эллик метрдан кам бўлган масофада тошлар, шох-шабба, конструкциялар ва бошқа материаллар тўпланишига йўл қўймаслиги шарт.

30. Йўл ҳаракати иштирокчилари автомобиль йўлларида ва йўл иншоотларида ҳаракат хавфсизлигига зид носозликлар ва бузилишларни кўришганда, бу ҳақда яқиндаги йўл ташкилотлари ёки ички ишлар органларига зудлик билан хабар беришлари зарур.

31. Амалдаги техник меъёрларга асосан автомобиль йўллари билан бир сатҳда кесишган темир йўл кесишмаларини сақлаш, шунингдек барча турдаги шлагбаумлар ва кесишмаларни қўриқлаш темир йўл органлари томонидан амалга оширилади. Темир йўллар устидан умумий фойдаланиладиган автомобиль йўллари ўтказиш учун қурилган йўл ўтказгичларини соз ҳолатда сақлаш ва улардан белгиланган тартибда фойдаланишни таъминлаш йўл ташкилотлари томонидан амалга оширилади.

32. Халқаро, давлат ва маҳаллий аҳамиятга эга йўллар билан туташувчи ва кесиб ўтувчи барча йўллар асосий йўлдан иккала тарафда 100 метр масофагача қаттиқ қопламали бўлиши шарт.

33. Биринчи ва иккинчи тоифали ҳамда келажакда қайта таъмирланиб юқори тоифага ўтказилиши режалаштирилган учинчи тоифали автомобиль йўллари иккала тарафида ҳам яқин масофаларда иморатлар қуриш тақиқланади.

Автомобиль йўллари иккала тарафидан қуйидаги ҳолларда, тасдиқланган шаҳарсозлик ҳужжатлари (худудларни меъморий режалаштиришни ташкил этиш лойиҳалари, бош режалари ва батафсил режалаштириш лойиҳалари) асосида қишлоқ хўжалиги ерларига иморатлар қурилиши, Ҳукумат қарорларида белгиланган ҳолларда — белгиланган тартибда объектлар: йўлнинг қатнов қисми четидан:

очик жойларда — 200 метр узокликда;

аҳоли яшаш жойларида, автомобиль йўллари иккала тарафидан аҳоли пунктлари чегаралари туташган тарафида — 100 метр узокликда жойлаштирилиши мумкин.

34. Ер ости ва ер устидан ўтувчи муҳандислик коммуникациялари меъёрий ҳужжатлар асосида ривожланишни ҳисобга олган ҳолда 22-бандда белгиланган хавфсизлик минтақасидан ташқарида ўтиши керак.

Бирорта коммуникация тармоқларининг тўғридан-тўғри йўл тўшамасида жойлаштирилиши тақиқланади.

35. Автомобиль йўлларида таъмирлаш ишларини олиб боровчи ташкилотлар келишилган тартибга риоя этишлари, бажариладиган ишларни ўз вақтида сифатли тугаллашлари, шунингдек транспорт воситаларининг хавфсиз ҳаракатланишини таъминлаши шарт.

Мазкур ташкилотларнинг масъул ходими таъмирлаш ишлари бошланишидан олдин, технологик жараён, ишларни бошлаш ва тугаллаш вақти кўрсатилган ҳужжатларни бош пудратчи ташкилотлардан олиши керак.

36. Автомобиль йўллари минтақаларида сервис ва инфратузилма объектларини жойлаштириш белгиланган тартибда тегишли вазирлик, идора ва ташкилотлар билан келишилгандан ҳамда ер ажратиш комиссияларидан ўтгандан кейин амалга оширилади.

37. Йўл бўйида амалдаги меъёрий ҳужжатлар талаблари асосида жойлашган бозорлар ва бошқа ташкилотлар, савдо ва хизмат кўрсатиш объектлари бўлса, улардан фойдаланувчи юридик ва жисмоний шахслар транспорт воситалари учун барча қулайликларга эга, кириш ва чиқиш йўллари бўлган майдонлар ҳамда транспорт воситаларини вақтинча сақлаш жойлари бўлишини белгиланган тартибда таъминлаши шарт.

38. Табiiй офатлар рўй берганда, фавқулодда ҳолатлар юзага келганда ёки таъмирлаш-қурилиш ишлари амалга оширилганда йўл ташкилотларининг масъул ходимлари йўл қисмида «Ҳаракатланиш тақиқланади» йўл белгисини ўрнатиб, транспорт воситалари ҳаракатини тўхтатиш ҳуқуқига эгадирлар. Бундай ҳолатларда биринчи навбатда Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органларига хабар берилиши керак.

Оммавий тадбирлар ўтказиш пайтида эса йўлларда ҳаракатланишни вақтинча чегаралаш ёки тўхтатиш учун маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг фармойиши бўлиши лозим.

Автомобиль йўлларида ҳаракатланишни вақтинча чегаралаш ёки тўхтатиш тегишли йўл ташкилотлари томонидан, Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органлари билан келишилган ҳолда амалга оширилади.

IV. Ваколатли органлар томонидан автомобиль йўллари ва унинг минтақасини назорат қилиш тартиби

39. Йўллардан фойдаланишда содир бўлган ва транспорт воситалари ҳаракатланишига тўсқинлик қилувчи ҳамда ҳаракат хавфсизлигига зид камчиликларни тезкорлик билан бартараф этиш учун амалга ошириладиган кундалик назорат Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан амалга оширилади.

40. Автомобиль йўллари ёқаси ва уларга ажратилган минтақалар Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан тегишли ташкилотлар билан биргаликда мавсумий (баҳорги ва кузги), назорат тартибидаги ва махсус кўриклар орқали доимий назоратга олиниши керак.

41. Кўрик давомида аниқланган камчиликлар ва тартибсизликлар (ноқонуний қурилишлар) юзасидан Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан тегишли ташкилотларга ёзма кўрсатмалар ва маҳаллий ҳокимликларга тақдимномалар киритилиши зарур.

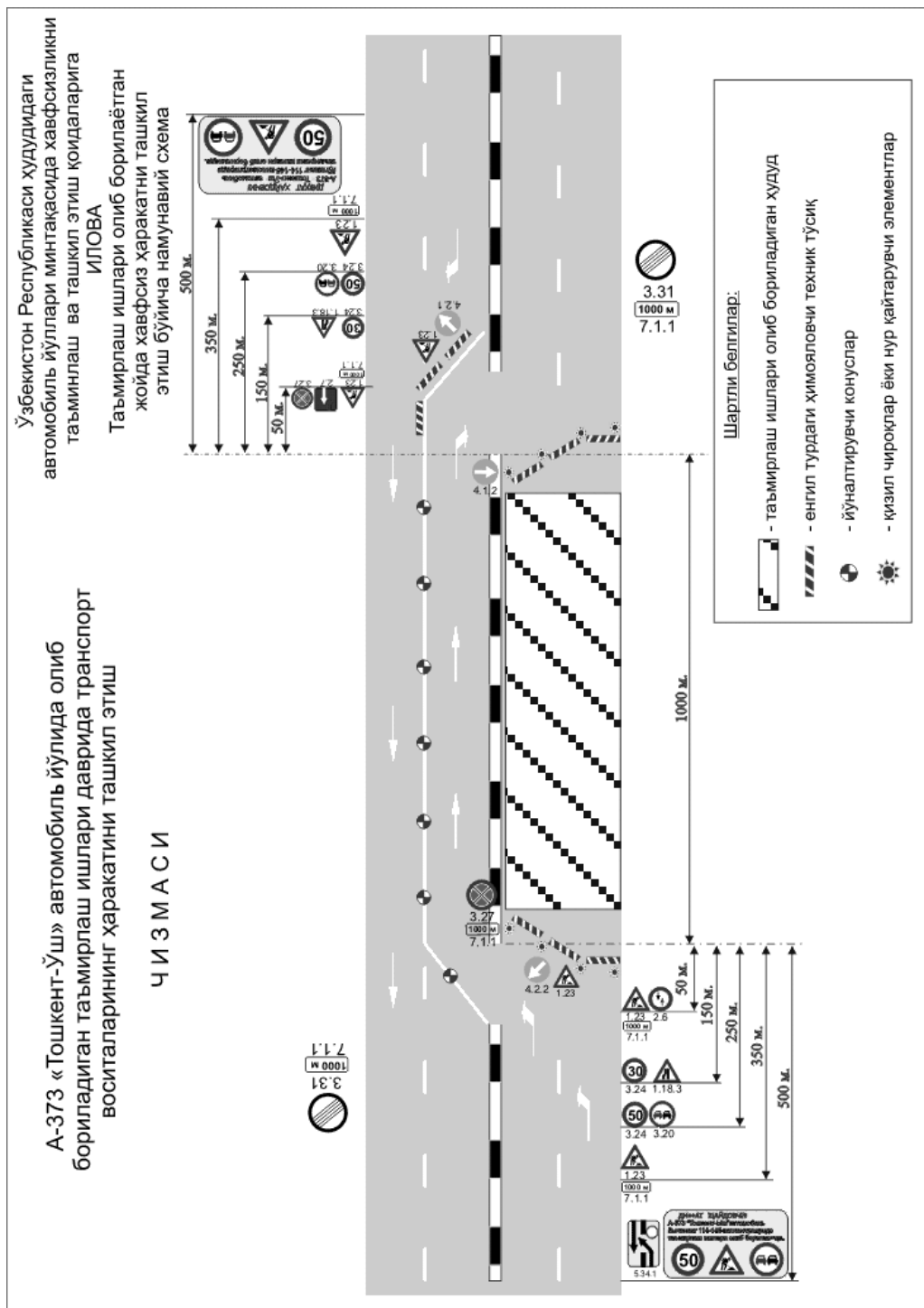
Ёзма кўрсатмалар ва тақдимномалар олган тегишли ташкилотлар ва маҳаллий давлат ҳокимияти органлари зудлик билан, ўз ваколати доираси-

да, аниқланган камчиликларни ва тартибсизликларни (ноқонуний қурилишларни) бартараф этиш чораларини кўриши керак.

42. Автомобиль йўлларини бошқариш бўйича махсус ваколатли орган Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати билан (шаҳар кўчалари бўйича маҳаллий давлат ҳокимияти органлари ҳудудий йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармалари билан) келишилган ҳолда умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларини (шаҳар кўчаларини) бир йилда икки марта (бахор ва кузда) мавсумий кўрикдан ўтказиши ва кўрик натижалари асосида йўл ҳаракати хавфсизлиги тадбирларини ишлаб чиқиши ҳамда уларнинг амалга оширилиши мониторингини олиб бориши, ҳаракат хавфсизлигига зид ҳолатлар ёки йўлнинг ҳолатига боғлиқ бўлган йўл-транспорт ҳодисалари кўпайган йўл қисмларини келгуси йилга таъмирлаш режасига киритиш бўйича тегишли органларга таклиф тақдим этиши (маҳаллий давлат ҳокимияти органлари эса ўз режаларига киритиши) зарур.

V. Яқунловчи қоида

43. Ушбу Қоидаларда белгиланган талабларни бузганликда айбдор ҳисобланган юридик ва жисмоний шахслар амалдаги қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавоб берадилар.

Вазирлар Маҳкамасининг
2011 йил 26 декабрдаги 342-сон қарорига
2-ИЛОВА

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортда ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ҚОИДАЛАРИ

I. Умумий қоидалар

1. Мазкур Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг «Автомобиль йўллари тўғрисида» ва «Йўл ҳаракати хавфсизлиги тўғрисида»ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси ҳудудида, мулкчилик шаклидан қатъи назар, умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортда ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ҳамда уни мувофиқлаштириш тартибини белгилайди.

2. Ушбу Қоидаларда қуйидаги атамалар ва тушунчалар қўлланилади:

автопоезд — тиркама (тиркамалар) уланган механик транспорт воситаси;

катта ҳажмли юк — ўлчамлари (баландлиги, кенглиги ёки узунлиги)нинг бирорта кўрсаткичи уларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги автомобиль йўлларида ташишда мазкур Қоидаларда баён этилган меъёрий ўлчамлардан катта бўлган юк;

катта ҳажмли транспорт воситаси — юкланган ёки юксиз ҳолда ўлчамлари (баландлиги, кенглиги ёки узунлиги)нинг бирорта кўрсаткичи уларнинг Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги автомобиль йўлларида ҳаракатланиши учун мазкур Қоидаларда баён этилган меъёрий ўлчамлардан катта бўлган транспорт воситаси;

кузатувчи махсус автомобиль — ташиш йўналишида ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш, йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида (белгиланган тартибда тўлов асосида) юкли автомобилни кузатиб боровчи Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг патруль автомобили;

маҳаллий ташувчи — қонунчилик асосида ўзи эгалик қиладиган автотранспортда юкларни ташишни амалга оширадиган Ўзбекистон Республикасининг юридик ёки жисмоний шахси;

махсус рухсатнома — Ўзбекистон Республикаси ҳудудида келишилган аниқ йўналиш бўйича катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташишга ҳуқуқ берувчи ҳужжат. Махсус рухсатнома автомобиль йўлига амалдаги қонунчиликда белгиланган тартибда эгалик қилувчи юридик шахс томонидан бир мартали ёки кўп мартали ташув учун берилади;

оғир вазнли юк — вазни уларни Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги автомобиль йўлларида ташишда транспорт воситасининг филдирак ўқига тушадиган оғирлиги мазкур Қоидаларда баён этилган меъёрий миқдорлардан ортиқ бўлган юк;

ташишга рухсат берувчи ташкилот — катта ҳажмли ва оғир вазн-

ли юклар билан автотранспорт воситасида умумий фойдаланишдаги автомобиль йўлларида ҳаракатланишга рухсат берувчи ва ҳаракатланиш йўналишини белгиловчи, йўлларга эгалик қилувчи юридик шахс;

ташишни келишувчи ташкилот — катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташиш йўналишидаги автомобиль йўлларига, сунъий иншоотларга ёки алоқа йўллари (кўприклар, йўл ўтказгичлар, темир йўл кесишмалари ва бошқалар)га эгалик қиладиган ёки улар балансида бўлган юридик шахс, шунингдек ҳаракат хавфсизлигини таъминлашга масъул бўлган Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати;

юк ташиш — транспорт воситаларининг юк билан ҳаракатланиши;

юкларни автотранспортда халқаро ташиш — юкларни Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ёки ташқаридан мамлакат ҳудудига ташиш, шунингдек мамлакат ҳудудидан транзит ташиш;

юкларни автотранспортда маҳаллий ташиш — юкларни Ўзбекистон Республикасининг давлат чегараларидан чиқмаган ҳолда ташиш;

ҳимоя қилувчи автомобиль — катта ҳажмли ва оғир вазнли юкни транспорт воситасида ташишни кузатиб бориш ва хавфсизлигини таъминлаш учун юкни ташувчи ёки жўнатувчи томонидан ажратилган автомобиль;

чет эл ташувчиси — қонунчилик асосида ўзи эгалик қиладиган автотранспортда юкларни ташишни амалга оширадиган хорижий юридик ёки жисмоний шахс.

3. Мазкур Қоидалар катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташишда фойдаланиладиган транспорт воситаларининг техник ҳолати, жиҳозланиши ва қўшимча жиҳозлари ҳамда уларнинг ҳаракатланишида хавфсизликни таъминлаш бўйича асосий талабларни белгилайди.

4. Мазкур Қоидалар ҳажмлари ва оғирлик хусусиятлари бўйича амалдаги давлат стандартларида кўрсатилган меъёрлардан юқори бўлган ва йўл ҳаракати қоидаларида белгиланган ўлчамлардан катта бўлган транспорт воситаларида юк ташишни тартибга солади.

5. Қуйидаги ўлчамларнинг бирортасидан юқори ўлчами билан фарқ қиладиган транспорт воситаси (юк билан ёки юксиз) катта ҳажмли ҳисобланади:

йўл сатҳидан баландлиги — 4,0 метр;

кенглиги бўйича — 2,55 метр (рефрижераторлар ва изотермик кузовлар учун — 2,6 метр);

узулиги бўйича бир тиркамали ёки ярим тиркамали автопоезднинг узунлиги — 20 метрдан, 2 ёки ундан ортиқ тиркамали автопоезднинг узунлиги — 24 метрдан зиёд, шунингдек ортилган юк транспорт воситаси юкхонасининг орқа нуктасидан 2 метрдан ортиқ чиқиб турса.

6. Автотранспорт воситалари ўқларига тушадиган оғирлик миқдоридан келиб чиққан ҳолда, икки гуруҳга бўлинади:

А гуруҳи — I — III тоифали автомобиль йўлларида, шунингдек йўл қопламаси автомобиль ўқига тушадиган оғирлик 13 тонна бўлган юкламага мослаб қурилган IV тоифали йўлларда фойдаланиш учун мўлжалланган, энг

кўп юкланган ўқдан йўл қопламасига тушадиган оғирлик 6 тоннадан 13 тоннагача бўлган автомобиль транспорти;

В гуруҳи — барча йўлларда фойдаланиш учун кўзда тутилган, энг кўп юкланган ўқдан йўл қопламасига тушадиган оғирлик 6 тоннагача бўлган автомобиль транспорти.

Автотранспорт воситаларининг рухсат этилган массаси 1-иловадаги ва ўқ бўйича вазн белгилари (оғир юкланган юкнинг филдираклар орқали йўлга кўрсатадиган таъсири) 2-иловадаги жадвалларда келтирилган кўрсаткичлардан ошмаслиги керак.

7. Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортида ташиниш, уларни бир неча қисмларга бўлиш ва бошқа транспорт воситаси билан ташиниш имкони ёки мақсадга мувофиқ бўлмаган ҳолдагина амалга оширилади.

Транспорт турини танлаш катта ҳажмли ёки оғир вазнли ускуна ёки маҳсулотни тайёрлаш учун лойиҳа ҳужжатларини ишлаб чиқиш босқичида амалга оширилади. Ҳисоб-китобларда автомобиль йўллари, сунъий иншоотлар, темир йўл кесишмалари ва йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш чоратадбирлари билан боғлиқ бўлган сарф-харажатлар ҳисобга олинади.

8. Йўл ҳаракати қоидалари ва мазкур Қоидалар талабларини бажармаслик натижасида йўл ва сунъий иншоотларга зарар етказилса, юк ташиниш амалга ошираётган юридик ёки жисмоний шахс ва транспорт воситасининг ҳайдовчиси амалдаги қонунчилик бўйича жавобгарликка тортиладилар.

II. Рухсатномалар бериш ва ҳаракатланиш йўналишини келишиш тартиби

9. Юк ташувчи ёки юк жўнатувчи жисмоний ёки юридик шахс (ёки уларнинг вакиллари) махсус рухсатнома ва йўналиш чизмасини олиш учун йўлга эгалик қилувчи юридик шахсларга ташувни амалга оширишдан камидан 10 кун олдин транспорт воситасининг русуми, тури, давлат рақами белгилари ва юкнинг ўлчамлари, ҳайдовчи ва юк ташинишга масъул бўлган ходимларнинг исми, фамилияси, отасининг исми кўрсатилган ёзма хат билан мурожаат этишлари зарур.

10. Амалдаги меъёрий ҳужжатлардаги талабларга мувофиқ йўлга эгалик қилувчи юридик шахслар томонидан юк ташинишга махсус рухсатнома ва ҳаракатланиш йўналиши аниқ белгиланган йўналиш чизмаси берилади. Юк ташувчи ёки юк жўнатувчи жисмоний ёки юридик шахс (ёки уларнинг вакиллари) йўналиш чизмасини Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органлари билан (15 ва 16-бандларга асосан) белгиланган тартибда келишадди, сўнгра йўналиш чизмаси ва рухсатномадан бир нусха қолдиради.

Рухсатнома бир марта юк ташиниш учун берилади. Бир хил турдаги юкларни белгиланган қатнов бўйича ташинишда маълум миқдордаги юкларга ёки йўлга эгалик қилувчи юридик шахслар томонидан белгиланган муддатга рухсатномалар берилиши мумкин (бу ҳолда ташилаётган юк ҳажми, аниқ бир объектнинг қурилиш муддати ва бошқалар ҳисобга олинади).

Мазкур Қоидалар талабларига мувофиқ ҳаракатланиш йўналиши келишиб олиниши керак бўлган ташкилотларнинг аниқ рўйхати рухсатномани берувчи йўлга эгалик қилувчи юридик шахслар томонидан кўрсатилади.

11. Юк ташишнинг ҳаракат йўналишини келишиб олиш автомобиль йўллариغا эгалик қилувчи юридик шахслар билан биргаликда амалга оширилади.

12. Юк ташиш йўналиши бир ёки бир неча шаҳар ҳудудидан ўтадиган бўлса, уни келишиш ўша шаҳарлар ҳокимликларининг тегишли ташкилотлари билан амалга оширилади.

Юкнинг баландлиги йўл сатҳидан 4,5 метрдан юқори бўлган тақдирда шаҳар электр транспорти, электр тармоғи ва бошқа алоқадор ташкилотлар билан келишиш шарт.

13. Қўйидаги ҳолларда темир йўл органлари билан келишиш амалга оширилади:

юк ташиш йўналиши темир йўл билан бир сатҳда кесишганда, транспорт воситасининг юк билан ёки юксиз кенглиги 5 метрдан, йўл сатҳидан баландлиги 4,5 метрдан, бир тиркамали (ярим тиркамали) автопоезднинг узунлиги 20 метрдан, икки ва ундан ортиқ тиркамали автопоезднинг узунлиги 24 метрдан ортиқ бўлса, шунингдек транспорт воситасининг умумий оғирлиги 52 тоннадан юқори ёки ҳаракатланиш тезлиги соатига 5 километрдан кам бўлса;

юк ташиш йўналиши темир йўл кўприги, темир йўл ўтказгичи остидан ўтганда, транспорт воситасининг кенглиги юки билан ёки юксиз 5 метрдан ортиқ, баландлиги йўл сатҳидан 4,35 метрдан ортиқ бўлса.

14. Мазкур Қоидаларнинг 9, 10, 12 ва 13-бандларида кўрсатилган тегишли ташкилотларга юбориладиган келишиш хатларида ҳаракатланиш йўналиши, белгиланган санаси ва вақти, транспорт воситасининг юк билан энг кам бурилиш радиуси, филдирак йўлларининг ва филдиракларнинг сони, уларнинг жойлашиш чизмаси, ўқларга тушадиган оғирликнинг тақсимланиши, умумий оғирлиги, юкли транспорт воситасининг ўлчамлари, транспорт воситасининг русуми ва тури кўрсатилади.

15. Қорақалпоғистон Республикаси, Тошкент шаҳри ва вилоят ҳудудида ва вилоятлараро юк ташиш амалга ошириладиган бўлса йўналиш чизмаси ҳудудий йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармалари билан келишилади.

Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ёки ташқаридан мамлакат ҳудудида юкларни ташишда, шунингдек мамлакат ҳудудидан юкларни транзит ташишда йўналиш чизмаси Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги Йўл ҳаракати хавфсизлиги бош бошқармаси билан келишилади.

Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органлари йўлдаги вазиятдан келиб чиққан ҳолда рухсатнома ва йўналишни белгилаб берган ташкилот билан келишиб йўналиш чизмасига ҳамда ташиш муддатига ўзгартиришлар киритиши мумкин.

16. Юк ташувчи ёки юк жўнатувчи жисмоний ёки юридик шахс (ёки уларнинг вакиллари) йўлга эгалик қилувчи юридик шахслардан махсус рухсатнома ва йўналиш чизмасини олгандан сўнг Давлат йўл ҳаракати хавф-

сизлиги хизмати органлари билан белгиланган тартибда йўналиш чизмасини келишиш учун ташувни амалга оширишдан камида 3 кун олдин қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши зарур:

транспорт воситаси, тиркамасининг русуми, тури, давлат рақами белгилари ва юкнинг ўлчамлари ҳамда вазни кўрсатилган хат;

ҳайдовчи ва юк ташишга масъул бўлган ходимларнинг исми, фамилияси, отасининг исми;

тегишли ташкилотлар билан келишилган ҳаракатланиш йўналиши белгиланган чизма ва махсус рухсатнома нусхалари.

17. Ўзбекистон Республикасидан ташқарига ёки ташқаридан мамлакат ҳудудига юкларни ташишда, шунингдек мамлакат ҳудудидан юкларни транзит ташишда ваколатли органлардан олинган ва келишилган рухсатнома ҳамда йўналиш чизмаси тегишли божхона постларига тақдим этилади ва белгиланган тартибда ҳаракатланишини бошлашга рухсат берилади.

III. Юк ташишга рухсатнома беришда қўйиладиган талаблар

18. Юк ташишга ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш мақсадида куннинг фақат ёруғ вақтларида рухсат берилади.

Истисно тариқасида Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати розилиги билан кечаси юк ташишга рухсат берилиши мумкин, бунда юк ташиётган ташкилот томонидан ҳимоя қилувчи автомобиль ва Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан кузатувчи махсус автомобиль ажратиши шарт.

19. Йўл шароитлари ва транспорт воситалари ҳаракатининг серқатнов вақтларини ҳисобга олган ҳолда, ҳаракатланиш учун юқори хавф туғдириб, уларнинг узоқ муддат тўхтаб қолишига сабаб бўлса, юк ташишга рухсат берилмайди.

20. Юк ташишда ҳаракат тезлиги Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан йўналиш чизмаси келишилаётганида ташилаётган юкнинг оғирлиги, ҳажми ва бошқа хусусиятлари ҳамда йўл шароитлари ҳисобга олинган ҳолда белгиланади.

Рухсат этиладиган энг юқори тезлик 50 км/соатдан ошмаслиги керак. Тезликни чегараловчи белги транспорт воситасига йўл ҳаракати қоидаларида белгиланган тарзда ўрнатилади.

21. Кузатиб бориш зарурияти ҳамда кузатув тури Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати томонидан йўналиш чизмаси келишилаётганда белгиланади.

22. Кузатиб бориш жўнатувчи ёки ташувчи ташкилот томонидан ҳимоя қилувчи ва шатакка олувчи автомобиллар (ташилаётган юкнинг тури ва йўл шароитларига қараб) ажратилган ҳолда Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг кузатувчи махсус автомобили билан амалга оширилади.

23. Агар транспорт воситасининг юки билан биргаликда кенглиги 3,5 метрдан ёки узунлиги 24 метрдан ошса, шунингдек транспорт воситаси

меъеридан ортиқ оғирлик билан (4-илова) ҳаракат қилиши керак бўлса, автомобилнинг ҳаракат хавфсизлиги тўлиқ таъминланиши учун ҳимоя қилувчи автомобиль бўлиши шарт.

Юк ташувчи ёки юк жўнатувчи жисмоний ёки юридик шахс (ёки уларнинг вакиллари)нинг бунга имкони бўлмаса белгиланган тартибда Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматига кузатувчи махсус автомобиль ажратиши учун мурожаат этишлари мумкин.

24. Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати патруль автомобили билан кузатиб бориш қуйидаги ҳолларда (белгиланган тартибда тўлов асосида) амалга оширилади:

транспорт воситасининг кенглиги 4,0 метрдан ошса;

автопоезд узунлиги 30 метрдан ошса;

транспорт воситаси ҳаракатланиш даврида қарама-қарши ҳаракатланиш бўлагини, қисман бўлса-да, эгаллашга мажбур бўлса;

ҳаракатланиш даврида йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш учун қўшимча чоралар кўриш зарурияти туғилса;

юкни ташувчи ёки жўнатувчи томонидан юкни кузатиб бориш масаласи бўйича Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органларига мурожаат қилинса.

25. Ҳимоя қилувчи автомобиль юк ташиётган транспорт воситасидан олдинда ҳаракатланиши керак. Бунда ҳимоя қилувчи автомобиль юк ташиётган транспорт воситасига нисбатан чапроқ томонда ҳаракатланиши, яъни унинг кенглиги юк ташувчи транспорт воситасининг кенглигидан чап томонга чиққан бўлиши керак.

Ҳимоя қилувчи автомобилга сариқ рангли чироқ-маёқча ўрнатилади, унинг ёқилган ҳолатдаги ҳаракатланиши бошқа қатновчилар учун огоҳлантирувчи қўшимча хабар беради, лекин уларга нисбатан ҳаракатланишда имтиёз бермайди.

26. Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизматининг кузатувчи махсус автомобили томонидан кузатиб бориш тартиби юк ташувчи автомобилни ҳимоя қилувчи автомобиль каби амалга оширилади.

Юк ташишни амалга ошириш даврида йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш мақсадида кузатувчи махсус автомобиль чорраҳаларда транспорт воситаларининг ҳаракатини тўхтатиши ҳам мумкин.

27. Кузатиб бориш вақтида Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати кузатувчи махсус автомобилнинг чироқ-маёқчаси ёқилган бўлиши керак.

Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати кузатувчи махсус автомобиллари, ҳимоя қилувчи ва юк ташишни амалга ошираётган транспорт воситалари кундуз куни габарит ҳамда яқинни ёритувчи чироқлари ёқилган ҳолда ҳаракатланиши шарт.

28. Юкни ташиш йўналиши икки ва ундан ортиқ вилоят ҳудудидан ўтса, Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати патруль автомобилининг кузатиб бориш тартиби кузатув учун рухсат берган Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати органи томонидан белгиланади. Бу ҳақда йўналиш бўйича ҳудудий йўл ҳаракати хавфсизлиги бошқармалари хабардор этилади.

29. Жорий этилган йўналиш бўйича ҳаракатланиш бошланишидан аввал транспорт воситаси Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати ходими ва юк ташишни амалга ошираётган ташкилотнинг вакили томонидан кўздан кечирилади.

Рухсатнома ва йўналиш чизмаси транспорт воситасининг ва юкнинг йўл ҳаракати қоидаларига ҳамда мазкур Қоидалар талабларига мувофиқлиги ҳақида муҳр билан тасдиқланади (бундай ёзуви бўлмаган рухсатнома ҳақиқий ҳисобланмайди).

Рухсатнома ва йўналиш чизмаси ҳайдовчи ёки транспорт воситасини кузатиб боровчи шахсда бўлиши, ҳаракатланиш йўналиши транспорт воситасининг йўл варақасида кўрсатилиши шарт.

IV. Ҳайдовчиларга қўйиладиган қўшимча талаблар

30. Тегишли тоифадаги транспорт воситасини бошқариш ҳуқуқига ва тажрибасига эга бўлган ҳайдовчиларга катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташувчи транспорт воситасини бошқаришга рухсат берилади.

31. Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташиш даврида ҳайдовчилар мазкур Қоидалар ва йўл ҳаракати қоидалари талабларига риоя қилишлари шарт.

32. Ҳаракатланиш жараёнида ҳайдовчилар қуйидагиларни бажаришга мажбур:

карама-қарши томондан келаётган транспорт воситаларига хавф туғдирмай ва ҳалақит бермай ўтказиб юбориш учун барча чораларни кўришга, керак бўлса тўхтаб туриш;

ҳаракатланишдаги транспорт воситаларига ҳалақит бермаслик мақсадида ва орқа томонда ҳаракатланаётган транспорт воситаларининг қувиб ўтишларига шароит яратиш учун вақти-вақти билан қулай жойларда тўхташ;

фақат куннинг ёруғ вақтида ҳаракатланиш (Давлат йўл ҳаракати хавфсизлиги хизмати розилиги билан истисно тариқасида рухсат этилганларидан ташқари).

33. Ҳайдовчиларга қуйидагилар тақиқланади:

50 км/соат ва ундан ортиқ тезликда ҳаракатланаётган транспорт воситаларини қувиб ўтиш;

бошқа транспорт воситаларини шатакка олиш;

йўл марзаси бўйлаб ҳаракатланиш;

белгиланган ҳаракатланиш йўналишини ўзбошимчалик билан ўзгартириш;

йўлнинг минтақасида жойлашган махсус тўхташ жойларидан ташқарида тўхташ.

34. Юкни ташиш пайтида тасдиқланган йўналишга қатъий риоя қилиниши шарт. Агар юк ташишда тасдиқланган йўналишни ўзгартириш зарур бўлиб қолса, юкни ташишни амалга ошираётган ташкилот ўзгартирилган йўналиш бўйича янги рухсатнома олиши керак.

**V. Транспорт воситаларининг техник ҳолати ва
жиҳозланишига ҳамда юкларнинг белгиланишига
қўйиладиган қўшимча талаблар**

35. Техник кўрсаткичлари катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташишга мўлжалланмаган транспорт воситаларидан фойдаланиш тақиқланади.

36. Транспорт воситаларида ташилаётган катта ҳажмли юкларни мустаҳкам тутиб туриш учун мўлжалланган барча мослама ва қурилмалар суриладиган (йиғиладиган) қилиб тайёрланган бўлиб, катта ҳажмли юк ортилмаган вақтда транспорт воситасининг габарит ўлчамлари белгиланган талабларга жавоб берадиган ҳолатда бўлиши керак.

37. Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни ташишни амалга ошираётган транспорт воситасининг техник ҳолати йўл ҳаракати қоидаларига, ишлаб чиқарувчи корхона ҳамда мазкур Қоидалар талабларига жавоб берадиган бўлиши керак.

38. Автопоезд ҳаракатланаётганда тиркаманинг ён томонларга тебраниши тортувчи автомобилга нисбатан ҳар бир томон учун габарит ўлчамларидан 3 фоиздан ошмаслиги керак.

39. Автопоездни тўхтатиш тизими тортувчи автомобилнинг тўхтатиш педалидан ишлаши керак ва тўхтатиш кучи унинг бўлинмалари бўйича шундай таъминланиши лозимки, бунда автопоезд тўхташ пайтида «йиғилиш» ҳолати рўй бермаслиги зарур.

40. Тиркамалар билан ишлаш учун мўлжалланган тортувчи автомобилнинг тиркама ва ярим тиркама билан боғловчи ускуналари узилганда, уларда тўхтатиб қолувчи ишчи ёки авария мосламалари бўлиши шарт.

41. Тортувчи автомобилдан ажратилган, юкланган тиркама ва ярим тиркамалар 16 фоизли қияликда ҳам мустаҳкам туришини таъминловчи мосламалар билан жиҳозланиши ҳамда ҳаракатланишда уларнинг барча филдиракларига таъсир этувчи тортувчи автомобиль билан боғловчи қисми узилганда ўз-ўзидан (автоматик) тўхтатишни таъминловчи ишчи тўхтатиш тизими бўлиши шарт.

42. Оғир вазнли юкларни ташишга мўлжалланган автопоезднинг ҳар бир бўғинида камида иккитадан тўхтатиш понаси бўлиши керак (қияликларда тўхташга мажбур бўлганда фойдаланиш учун).

43. Автомобиль кабинаси чап ва ўнг томондан орқани кўрсатувчи иккита кўзгу билан жиҳозланиб, бу кўзгулар ташилаётган юкнинг ҳажмларини ҳисобга олган ҳолда горизонтал ва вертикал текисликларнинг етарли даражада кўринишини таъминлаши керак.

Орқа томонни кўрсатувчи кўзгулар автомобиль ўқиға параллел йўналтирилган, 20 — 25 килограмм билан таъсир қилганда олди ва орқага сурилишини таъминловчи мосламага эға бўлиши керак.

44. Узунлиги 6 метрдан ортиқ бўлган транспорт воситалари, шунингдек тортувчи автомобиллар белгиланган тартибда ён томонидан бурилишни кўрсатувчи чироқлар билан қўшимча равишда жиҳозланган бўлиши керак.

45. Тиркама ва ярим тиркамали юк автомобиллари кабинасининг устки ўрта қисмига автопоезд ҳақида огоҳлантирувчи ичи ёритиладиган, тенг томонли (томони 250 миллиметр), сариқ рангдаги белги ўрнатилган бўлиши керак. Автопоездни белгилаш учун кабина устки қисмига горизонтал жойлашган сариқ рангли 3 та чироқ ўрнатиш мумкин.

46. Тиркама ва ярим тиркаманинг орқа томонига 2 та қизил рангдаги ёруғлик қайтарувчи мослама ўрнатилади. Уларнинг ҳар бири тенг томонли учбурчак (томонлари 150 миллиметрдан 200 миллиметргача) шаклида бўлиб, учлари юқорига қаратилган ҳолда, кенглик бўйича ташқи ҳажмдан 0,4 метрдан ортиқ бўлмаган масофада ўрнатилиши керак. Тиркама ёки ярим тиркаманинг олдинги деворида юмалоқ шаклдаги 2 та (диаметри 0,2 метргача) ташқи ҳажмдан 0,15 метрдан ортиқ бўлмаган масофада оқ ёруғ қайтаргич ўрнатилиши керак.

47. Транспорт воситасининг олди ёки орқа томонининг ҳажмидан 1 метр чиқиб турган ёки кенглиги бўйича олдинги ёки орқа ҳажм чироқларининг ташқи қирраларидан 0,4 метрга чиқиб турган юк кундуз куни орқа ва олдида огоҳлантирувчи тахтача ёки байроқчалар (400 x 400 миллиметр) билан белгиланади. Улар диагональ бўйича кенглиги 50 миллиметр бўлган қизил ва оқ чизиқлар билан кетма-кет чизилган бўлиши керак.

Тунги вақтда эса ёки кўриниш масофаси етарли бўлмаган шароитда ёруғлик қайтарувчи мосламалар ва чироқлар (олдида оқ, орқасида қизил рангли) ўрнатилган бўлиши керак. Узунлиги ва кенглиги бўйича транспорт воситалари белгиланган талабга жавоб бермаса, бундай транспорт воситаларининг барчаси юқорида баён қилинганидек жиҳозланиши керак.

48. Баландлиги йўл сатҳидан 4,5 метр ва ундан ортиқ юкларни ташиш вақтида юкли транспорт воситасининг олдида ҳаракатланаётган ҳимоя қилувчи автомобилга битта ёки иккита огоҳлантирувчи сариқ рангли чироқча ўрнатилиши мумкин, бу чироқлар тунги вақтда ёки кўриниш етарли бўлмаган шароитларда ёқилади. Чироқчалар ташилаётган юк ҳажмининг юқори чегарасидан 5 — 10 сантиметр баланд қилиб ўрнатилади ва улар асосий тортувчи автомобиль ҳайдовчисига кўриниб туриши керак.

49. Автопоезднинг узунлиги 20 метрдан ортиқ бўлса транспорт воситасининг орқа томонига махсус тахтача ўрнатилади. Унда автопоезднинг ҳақиқий узунлигини кўрсатувчи ёзув бўлиши керак (5-илова).

50. Юк ташиётган автомобилга ҳимоя қилувчи, шатакка олувчи ва итарувчи автомобиллардан ташқари, техник таъмирлаш учун зарур бўлган қўшимча махсус транспорт воситалари (чилангарлик устахоналари, автокўтаргич ва бошқалар) ажратилиши мумкин.

VI. Оғир вазнли транспорт воситаларининг сунъий иншоотлардан ўтишдаги алоҳида ҳолатлари

51. Оғир вазнли юкларни ташувчи транспорт воситаларининг сунъий иншоотлардан ўтиши йўл ташкилотлари томонидан мазкур Қоидалар талабларига асосан белгиланади.

52. Йўл ташкилотлари 30 тоннадан кам оғирликка мўлжалланган барча сунъий иншоотлар олдига белгиланган тартибга асосан «Чегараланган оғирлик» — огоҳлантирувчи йўл белгисини ўрнатиши керак.

53. Агар транспорт воситасининг ҳақиқий оғирлиги меъёрий оғирлик ўлчамларидан ортиқ бўлса (3-илова), лекин 4-иловада келтирилган бирликлардан юқори бўлмаса, бу ҳолда транспорт воситаси қуйидагиларга риоя қилиш шarti билан ўтказиб юборилиши мумкин:

сунъий иншоотларда ҳаракатланаётганда у ерда бошқа транспорт воситалари бўлмаслиги керак;

юк ортилган транспорт воситаси йўл қатнов қисмининг ўқи бўйича 10 км/соатдан юқори бўлмаган тезлик билан ҳаракатланиши керак.

54. Агар транспорт воситасининг умумий оғирлиги 4-иловада келтирилган ўлчамлардан ортиқ бўлса, (бошқа йўналишдан айланиб ўтиш, бошқа транспорт русуми билан ташиш, юкни бўлиб ташиш мумкин бўлмаган тақдирда) юк ташишни амалга ошираётган ташкилот ҳаракатланишга рухсатнома олиши учун тегишли ташкилотларга 3 ой олдин буюртма бериши керак. Буюртмада мазкур Қоидаларнинг 14-бандига мувофиқ маълумотлар берилган бўлиши зарур.

Тегишли ташкилотлар буюртмани олгандан кейин бир ҳафтадан ортиқ бўлмаган муддатда сунъий иншоотдан юриш мумкин ёки мумкин эмаслиги ҳақида хабар берадилар.

55. Оғирлиги меъёрдан юқори бўлган транспорт воситасини сунъий иншоотдан хавфсиз ва бетўхтов ўтказиш учун унинг сунъий иншоот ўқи бўйича 10 км/соатдан ортиқ бўлмаган тезликда бир текисда, тўхтамасдан ҳаракатланиши таъминланиши керак.

Транспорт воситасининг сунъий иншоот орқали ҳаракатланиши фақат сунъий иншоотдан фойдаланувчи ташкилот билан келишилган ҳолда, унинг тагидан ўтаётган барча транспорт воситаларининг ҳаракати вақтинчалик тўхтатилгандан кейин амалга оширилади.

Меъёрдан ортиқ юк ортилган транспорт воситасини сунъий иншоотдан ўтказиш вақтида бошқа транспорт воситалари ва пиёдаларнинг ҳаракати тақиқланади.

Мажбурий тўхташ рўй берган ҳолларда транспорт воситасини сунъий иншоотдан зудлик билан олиш чораларини кўриш керак.

56. Транспорт воситасининг орқа томонида бошқариладиган бурилувчи тиркама бўлган ҳолларда унинг оператори ва тортувчи автомобиль ҳайдовчиси ўртасида ишончли радио ёки телефон алоқаси мавжуд бўлиши керак.

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни
автомобиль транспортида ташишда ҳаракат
хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига
1-ИЛОВА

Автотранспорт воситаларининг рухсат этилган МАССАСИ

Т/р	Автотранспорт воситаларининг турлари	Гуруҳлар бўйича тўлиқ массаси, тн	
		А	В
1	2	3	4
1.	Юк автомобиллари:		
	икки ўқли	18	12
	уч ўқли	24	16
	ҳаволи ёки унга эквивалент подвеска билан жиҳозланган, икки жуфт гилдиракли етакчи ўқи бўлган уч ўқли	25	16
	тўрт ўқли	30	22
	ҳар бири 2 жуфт гилдиракдан иборат ва ҳаволи ёки унга эквивалент подвеска билан жиҳозланган 2 та етакчи ўқи бўлган 4 ўқли	32	24
2.	Аралаш транспорт воситаларининг қисмини ташкил этувчи транспорт воситалари:		
	икки ўқли тиркама	18	12
	уч ўқли тиркама	24	16
3.	Аралаш транспорт воситалари:		
	оғир автопоездлар, бир ўқли ярим тиркамали икки ўқли юкортгич	28	18
	ўқлари орасидаги масофа 1,3 метрдан 1,8 метргача бўлган икки ўқли ярим тиркамали икки ўқли юкортгич	36	23
	ўқлари орасидаги масофа 1,8 метрдан ошадиган икки ўқли ярим тиркамали икки ўқли юкортгич (агар автопоезд 18 тоннали юк автомобили ва 20 тоннали ярим тиркамадан иборат бўлса ва етакчи ўқи қўш гилдиракли ва ҳаволи ёки унга эквивалент подвеска билан жиҳозланган бўлса, рухсат этилган оғирлик 2 тоннага оширилиши мумкин)	38	24
	уч ўқли ярим тиркамали икки ўқли юкортгич	40	28,5
	икки ўқли ярим тиркамали уч ўқли юкортгич		
	уч ўқли ярим тиркамали уч ўқли юкортгич		
	40 футли ISO контейнерни ташувчи уч ўқли ярим тиркамали уч ўқли юкортгич	44	32
4.	Тиркамали автопоездлар:		
	икки ўқли тиркамали икки ўқли юк автомобили	36	24
	уч ўқли тиркамали икки ўқли юк автомобили	42	30
	икки ўқли тиркамали уч ўқли юк автомобили	42	30
	уч ўқли тиркамали уч ўқли юк автомобили	44	32
5.	Автобуслар:		
	икки ўқли	18	12
	уч ўқли	24	16
	шарнирли уланган уч ўқли	28	—
	шарнирли уланган тўрт ўқли	28	—

Изоҳлар:

1. Якка автомобиллар (юкортгичлар) учун тўлиқ массаси 30 тоннадан ортишига рухсат этилмайди.

2. Автотранспорт воситалари тўлиқ массасининг чегаравий миқдорлари ўқлар бўйича бир текис тақсимланганда ўқларга тушадиган оғирликлар фоизи 35% дан ортиқ бўлмаса, олдинги ўқ учун эса 40% дан ошмаса рухсат этилади.

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортида ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига
2-ИЛОВА

Ўқ бўйича вазн белгилари (оғир юкланган юкнинг филдираклар орқали йўлга кўрсатадиган таъсири)

Оралиқ ўқлар орасидаги масофа, метр	Ўққа тушувчи оғирлик, тонна	
	А гуруҳи	В гуруҳи
2,5 ва ундан ортиқ	13,0	6,0
1,39 дан 2,5 гача	9,0	5,5
1,25 дан 1,39 гача	8,0	5,0
1,0 дан 1,25 гача	7,0	4,5

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортида ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига
3-ИЛОВА

Меъёрий оғирлик ўлчамлари

Кўприкка тушувчи оғирликнинг ҳисоб тизими	Меъёрий оғирлик	
	Умумий ҳақиқий вазн, тн.	Минимал база, метр
Н 8 ва НГ-30	10,5 дан ортиқ эмас	4
Н10 ва НГ-60	13,0 дан ортиқ эмас	4
Н13 ва НГ-60	17,0 дан ортиқ эмас	4
Н18 ва НК-80	30,0 дан ортиқ эмас	6,8
Н30 ва НК-80	30,0 дан ортиқ эмас	6,8

Изоҳ:

НГ — (занжирли оғирлик).

НК — (филдиракли оғирлик).

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортида ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига
4-ИЛОВА

Меъёрдан юқори бўлган оғирлик ўлчамлари

Кўприкка тушувчи оғирликнинг ҳисоб тизими	Меъёрдан юқори бўлган оғирлик		
	Умумий ҳақиқий вазн, т. к.	Ўққа тушувчи оғирлик, тн.	База, метр
Н 8 ва НГ-30	30 дан ортиқ эмас	7,6 дан ортиқ	4 дан кам
Н10 ва НГ-60	60 дан ортиқ эмас	9,5 — 13	5
Н13 ва НГ-60	60 дан ортиқ эмас	16	5
Н18 ва НК-80	80 дан ортиқ эмас	20	3,6
Н30 ва НК-80	80 дан ортиқ эмас	20	3,6

Катта ҳажмли ва оғир вазнли юкларни автомобиль транспортида ташишда ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш қоидаларига
5-ИЛОВА

Узун ўлчамли транспорт воситаси белгиси

